

Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

Ministerstwo Rozwoju,
Pracy i Technologii

IRMiR INSTYTUT
ROZWOJU MIAST
I REGIONÓW

RAPORT

z badania ankietowego
na potrzeby opracowania
diagnozy sytuacji
społeczno - gospodarczej
Radomska

Radomsko
28 marca 2021

CENTRUM DORADZTWA
REWITALIZACYJNEGO
IRMiR

Raport z badania ankietowego na potrzeby opracowania diagnozy społeczno-gospodarczej Radomska wykonał zespół autorski Centrum Doradztwa Rewitalizacyjnego Instytutu Rozwoju Miast i Regionów w składzie:

- Wiktoria Kowalska,
- Edyta Tomczyk,
- Violetta Drabik-Franiewska,
- Katarzyna Spadło (red.).

Ministerstwo Rozwoju,
Pracy i Technologii

Projekt pt. „Nowy model urbanizacji w Polsce - praktyczne wdrożenie zasad odpowiedzialnej urbanizacji oraz miasta zwarteo” (Gospostrateg 1/384689/20/NCBR/2019), współfinansowany przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach Strategicznego Programu Badań Naukowych i Prac Rozwojowych „Społeczny i gospodarczy rozwój Polski w warunkach globalizujących się rynków” GOSPOSTRATEG, realizowany przez Konsorcjum w składzie: Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii (Lider Konsorcjum), Instytut Rozwoju Miast i Regionów oraz Uczelnię Łazarskiego.

Spis treści

1. METODOLOGIA BADANIA	4
1. INFORMACJE PODSTAWOWE.....	6
2. ANALIZA PYTAŃ ZAMKNIĘTYCH	9
3. ANALIZA POZOSTAŁYCH PYTAŃ	19
4. ANALIZA UWAG DODATKOWYCH	29
5. WNIOSKI	34
SPIS TABEL.....	36
SPIS WYKRESÓW.....	36

1. Metodologia badania

Badanie społeczne mieszkańców zostało wykonane na potrzeby opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla miasta Radomska w ramach projektu pilotażowego pn. „**Nowy model urbanizacji w Polsce – praktyczne wdrożenie zasad odpowiedzialnej urbanizacji oraz miasta zwarte (NewUrbPact)**”.

Badanie ankietowe zostało przeprowadzone w celu oceny aktualnych potrzeb i oczekiwań mieszkańców wobec procesu rewitalizacji Radomska, którego kontynuację planuje się w ramach nowego programu, przygotowanego na podstawie ustawy o rewitalizacji. Wyniki badania będą wykorzystane do opracowania diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej miasta, uzasadniającej wnioski do Rady Miejskiej o przyjęcie uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji miasta Radomska, a także do opracowania dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Radomska 2030+. Problematyka badawcza, która została podjęta w ramach badania, dotyczyła następujących obszarów:

- identyfikacji najważniejszych w opinii społecznej negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, technicznych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych występujących na terenie miasta,
- wskazania fragmentów miasta do objęcia procesem rewitalizacji,
- określenia oczekiwań dotyczących efektów procesu rewitalizacji.

Pytania badawcze zostały przedstawione w formie wariantów, które pozwoliły na ustalenie opinii mieszkańców na temat sytuacji obecnej i warunków życia w Radomsku oraz oczekiwanych przez nich rezultatów i kierunków działań rewitalizacyjnych.

Badanie bezpośrednie z wykorzystaniem kwestionariusza ankietowego jest najbardziej popularną techniką zbierania danych wśród metod ilościowych. Polega na zbieraniu informacji za pomocą zestandaryzowanego kwestionariusza ankiety. Pytania zawarte w kwestionariuszu zostały opracowane na podstawie problemów badawczych. Badanie ankietowe charakteryzuje się dużym wskaźnikiem responsu, małymi kosztami przeprowadzenia i dużą szybkością analizowania danych. Badanie na terenie Radomska zrealizowano w dniach **od 8 stycznia 2021 do 8 marca 2021 r.**

Formularze ankiet były dostępne:

- w wersji elektronicznej pod linkiem <https://www.surveio.com/survey/d/A2R2W2M1G4Q2M0U6S>,

- w wersji papierowej w Urzędzie Miejskim w Radomsku.

Populacja badana: mieszkańcy Radomska

Dobór próby: próba dobrana kwotowo w oparciu o populację mieszkańców miasta według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r.

Liczebność próby:

Tabela 1. Liczebność próby

Populacja mieszkańców miasta wg stanu na dzień 31.12.2019 r.	Poziom ufności ¹	Wielkość frakcji ²	Błąd maksymalny ³	Liczebność próby
46 124 osoby	95%	0,5	5%	381 osób

Źródło: opracowanie własne

Tabela 2. Dane ogólne dotyczące badania

Liczba zebranych kwestionariuszy	413
Okres zbierania danych	11.02.2021-8.03.2021

Źródło: opracowanie własne

Minimalna (wymagana) liczba osób w badaniu na próbie pochodzącej z populacji miasta Radomska wg stanu na koniec 2019 r. wyniosła 381 osób. Łącznie zebrano 413 ankiet, co potwierdziło odpowiedni dobór próby badawczej.

Formularz ankiety badawczej stanowi załącznik nr 1 do niniejszego raportu.

¹ **Poziom ufności:** wskaźnik ten oznacza, jak bardzo można być pewnym uzyskanych rezultatów, $\alpha = 0,99$ oznacza, że na 99%.

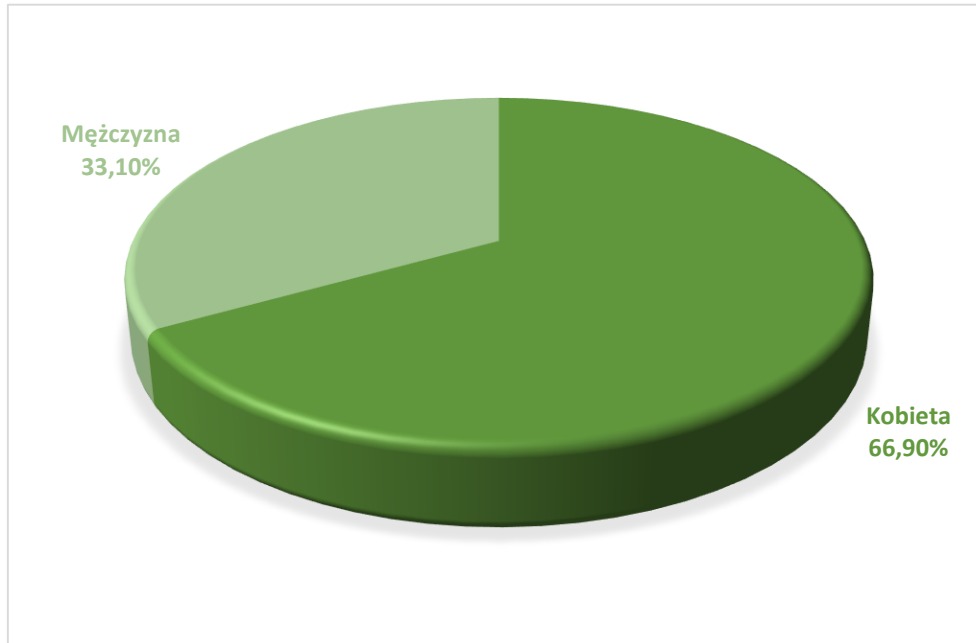
² **Wielkość frakcji:** skala występowania badanej cechy w populacji.

³ **Błąd maksymalny:** informuje o skali odstępstw wyników badania od faktycznego rozkładu zjawiska.

1. Informacje podstawowe

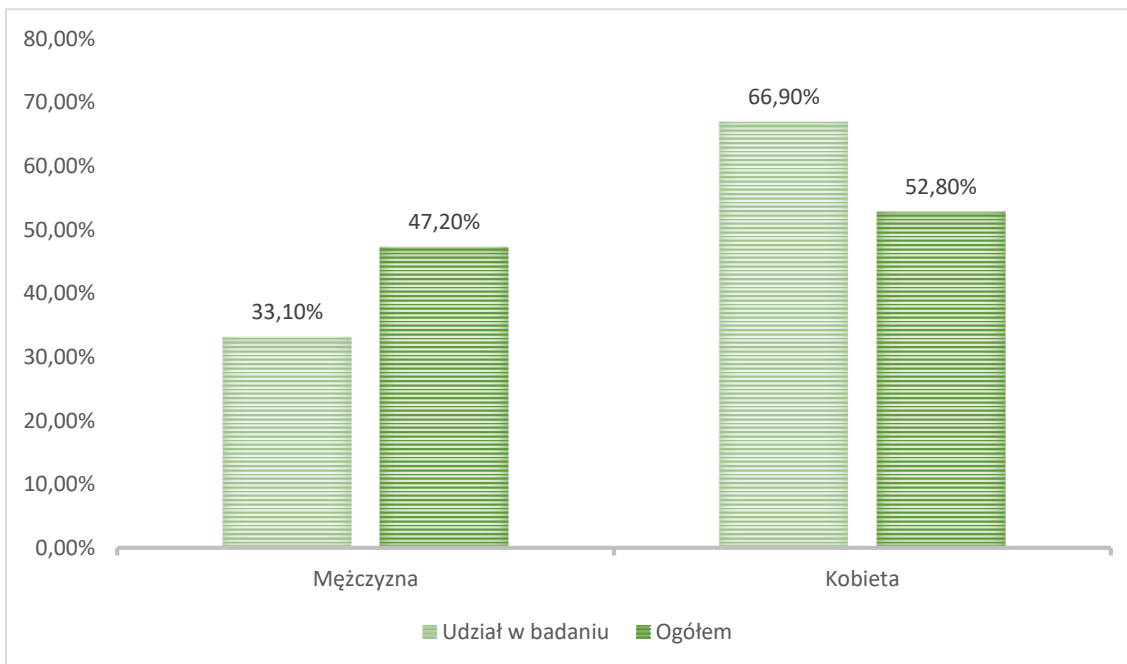
W badaniu ankietowym prowadzonym na potrzeby opracowania diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej miasta wzięło udział 66,9% kobiet oraz 33,1% mężczyzn.

Wykres 1. Procentowy udział badanych w podziale na płeć

Źródło: opracowanie własne

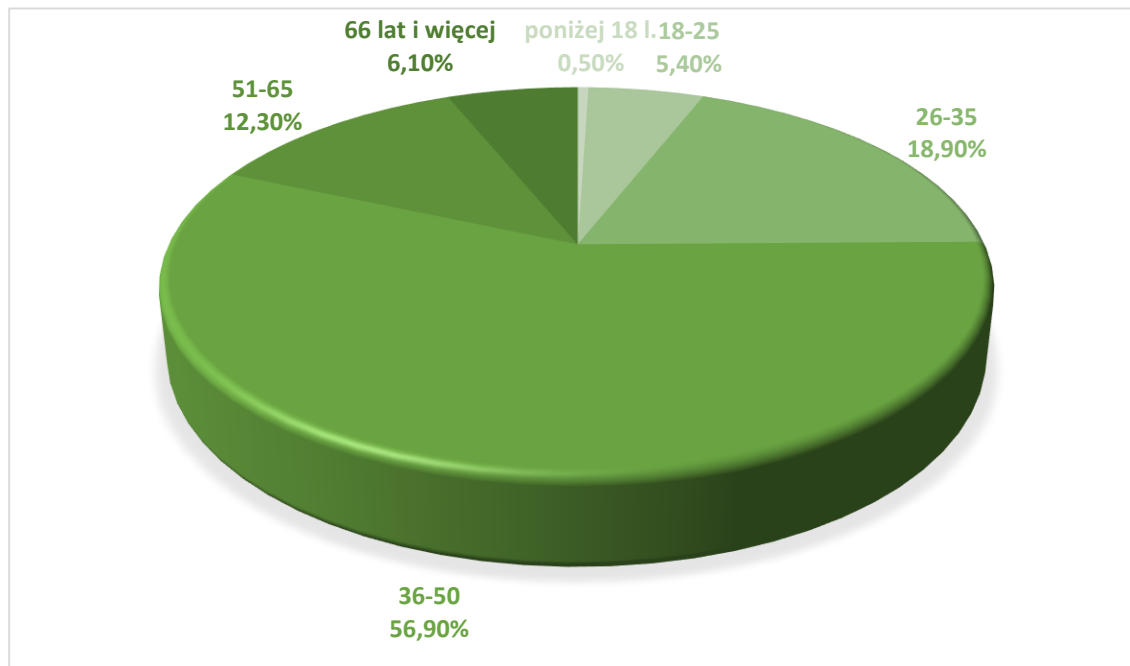
Wykres 2. Procent ludności biorącej udział w badaniu według płci, w stosunku do całego miasta

Źródło: opracowanie własne

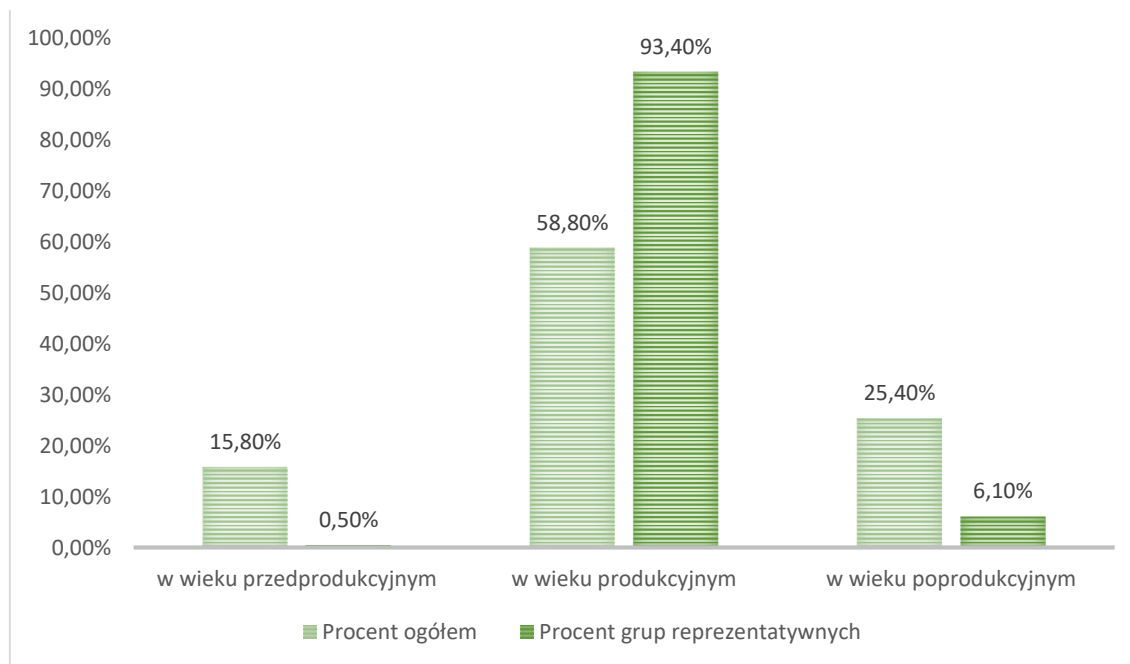
W badaniu ankietowym wzięli udział przedstawiciele wszystkich wytypowanych grup wiekowych. Zdecydowanie najliczniejsza grupa uczestników sytuowała w przedziale 36-50 lat (56,9%). Kolejne grupy to odpowiednio 26-35 lat (18,9%) i 51-65 lat (12,3%). Najmniej liczącą grupą okazały się osoby poniżej 18 lat (0,5%).

Wykres 3. Procentowy udział badanych w podziale na grupy wiekowe

Źródło: opracowanie własne

Wykres 4. Ludność w podziale na grupy wiekowe

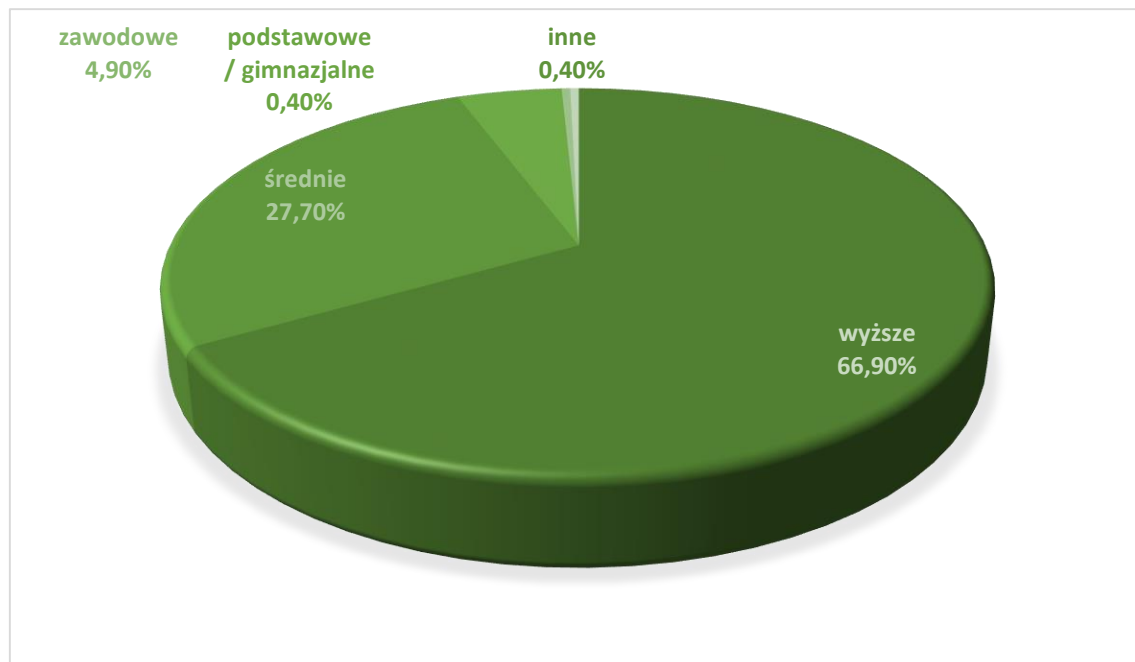

Źródło: opracowanie własne

Najliczniejszą grupą, która wzięła udział w badaniu, były osoby w wieku produkcyjnym, co potwierdza analiza struktury demograficznej miasta, z której wynika, że ta grupa ma największy udział w populacji Radomska, stanowiąc 58,8% ogółu mieszkańców. Najmniej reprezentatywna okazała się grupa osób w wieku przedprodukcyjnym (0,5%), która też jest najmniej liczna w mieście. Osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiły 6,1% uczestników badania (25,4% całej ludności Radomska).

W przypadku deklarowanego wykształcenia badani najczęściej wskazywali wyższe – 273 badanych (66,9%) i średnie – 113 badanych (27,7%). Wykształcenie inne i podstawowe/gimnazjalne zostały wskazane przez jedną osobę (0,4%). Natomiast 20 osób zadeklarowało wykształcenie zawodowe (4,9%). Takie wyniki mogą być spowodowane tym, że osoby wykształcone są bardziej świadome odpowiedzialności społecznej i skutków, jakie niesie za sobą bierność obywatelska.

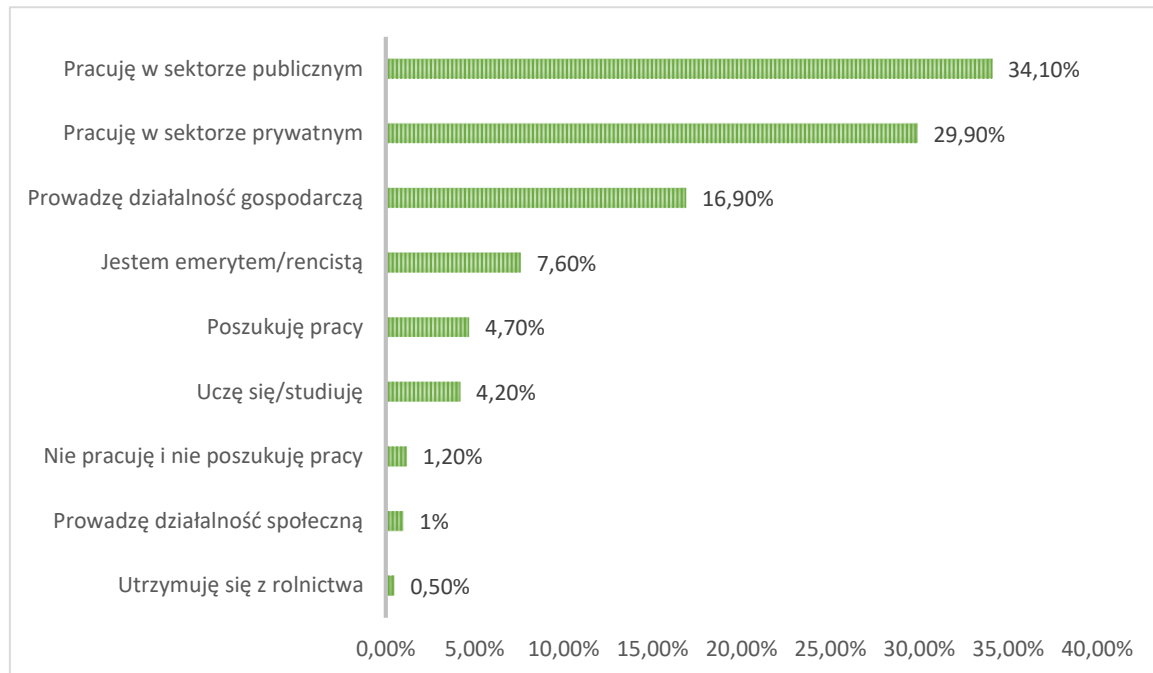
Wykres 5. Procentowy udział badanych ze względu na ich poziom wykształcenia

Źródło: opracowanie własne

Znaczna grupa badanych wskazała, że pracuje w sektorze publicznym – osoby te stanowią 34,1% respondentów (139 os.). Zatrudnienie w sektorze prywatnym zadeklarowało 29,9% (122 os.), a prowadzenie własnej działalności 16,9% badanych (69 os.). Emeryci i renciści stanowili 7,6% respondentów (31 os.). 4,7 % ankietowanych (19 os.) to osoby poszukujące pracy, a 4,2% (17 os.) to uczniowie i studenci. Wśród badanych 1,2% (5 os.) zadeklarowało, że nie pracuje i nie poszukuje pracy. Najmniej badanych stanowiły osoby prowadzące działalność społeczną – 1% (4 os.) i utrzymujące się z rolnictwa – 0,5% (2 os.).

Wykres 6. Procentowy udział badanych ze względu na ich aktywność zawodową

Źródło: opracowanie własne

2. Analiza pytań zamkniętych

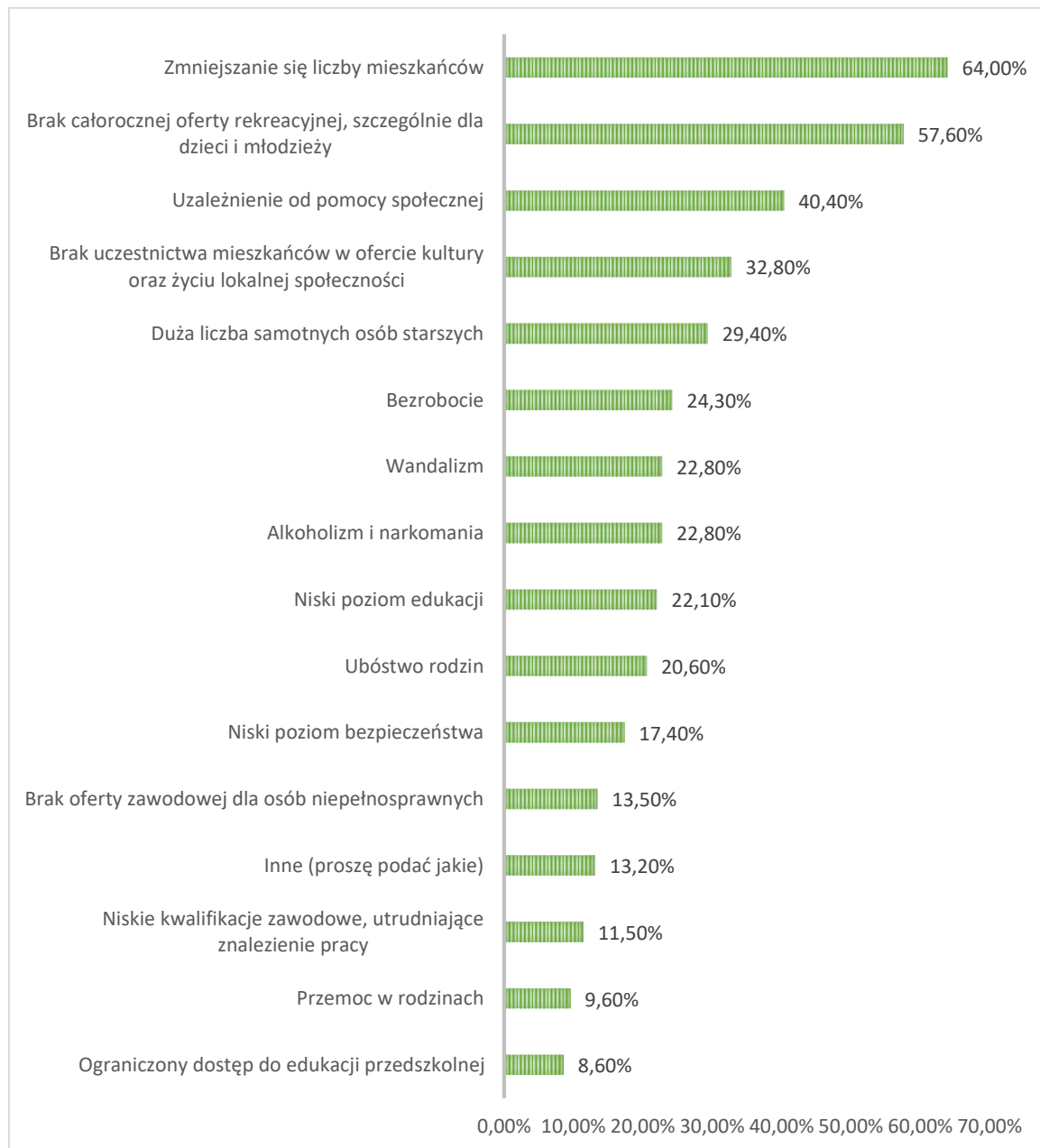
Mieszkańców biorących udział w badaniu poproszono o wskazanie maksymalnie pięciu negatywnych zjawisk sferze społecznej, a także po maksymalnie trzy negatywne zjawiska w sferach: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej, które w ich opinii występują na terenie Radomska. Badane zagadnienia są zbieżne ze sferami i czynnikami analizowanymi w procesie diagnostycznym służącym wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, o których mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

Według większości badanych jednym z najważniejszych negatywnych zjawisk społecznych jest zmniejszanie się liczby mieszkańców (64%). Może to oznaczać, że respondenci obserwują skutki utrzymującego się ujemnego przyrostu naturalnego i ujemnego salda migracji w Radomsku, a także są świadomi zagrożeń, jakie niosą za sobą te zjawiska. Ponadto, znaczna część ankietowanych za problemy społeczne uznała: brak całorocznej oferty rekreacyjnej, szczególnie dla dzieci i młodzieży (57,6%), problemy uzależnienia od pomocy społecznej (40,4%) czy brak uczestnictwa mieszkańców w ofercie kultury oraz życiu lokalnej społeczności (32,8%) oraz dużą liczbę samotnych osób starszych (29,4%). Oprócz problemu dziedziczenia biedy udzielane odpowiedzi wskazują przede wszystkim na potrzebę poszerzenia oferty kulturalnej i rekreacyjnej miasta, skierowanej do różnych grup wiekowych mieszkańców.

Najbardziej wskazywanymi negatywnymi zjawiskami społecznymi w Radomsku były: ograniczony dostęp do edukacji przedszkolnej (8,6%), przemoc w rodzinach (9,6%) oraz niskie kwalifikacje zawodowe, utrudniające znalezienie pracy (11,5%). Może to wynikać z faktu, że odpowiedzi oparte były na subiektywnej ocenie zjawisk, z którymi zetknęli się badani – a wymienione problemy to takie, o których wiedza nie jest powszechnie dostępna.

Jeśli chodzi o inne negatywne zjawiska społeczne, które zasygnalizowało 13,2% respondentów, bardzo często, jak nie najczęściej, pojawiały się głosy dotyczące braku miejsc spędzania wolnego czasu w przeznaczonych do tego celu obiektach lub na świeżym powietrzu, głównie braki infrastruktury sportowej – zaniedbane boiska, brak lodowisk, miejsc do jazdy na rolkach, kąpielisk. Wskazywano też na brak innych miejsc rozrywki: porządnego kina, kręgielni, pubu, klubu, disco, barów, restauracji, McDonald'sa czy galerii, w której część z tych miejsc mogłoby się znajdować. Wśród potrzeb wskazywano również na miejsca piknikowe, jazdę rowerem (te szczególnie w każdej kategorii negatywnych zjawisk), brak ciekawych wydarzeń miejskich niereligijnych, brak zajęć pozalekcyjnych lub imprez w ramach zimy czy lata w mieście. W pozycji „Inne” w zakresie negatywnych zjawisk społecznych mieszkańcy wskazywali również na brak stanowisk pracy dla osób o najniższych kwalifikacjach zawodowych, brak miejsc pracy i niskie zarobki dla osób z wyższym wykształceniem. Wspomniany został też brak wsparcia bezdomnych oraz negatywny wpływ COVID-19 na lokalną społeczność. Ponadto odnotowano głosy o braku uczelni wyższej, ucieczce młodych do dużych ośrodków i ograniczonym dostępie do służby zdrowia, a także o występujących frustracjach społecznych.

Wykres 7. Procentowy udział odpowiedzi na temat negatywnych zjawisk społecznych występujących na terenie Radomska

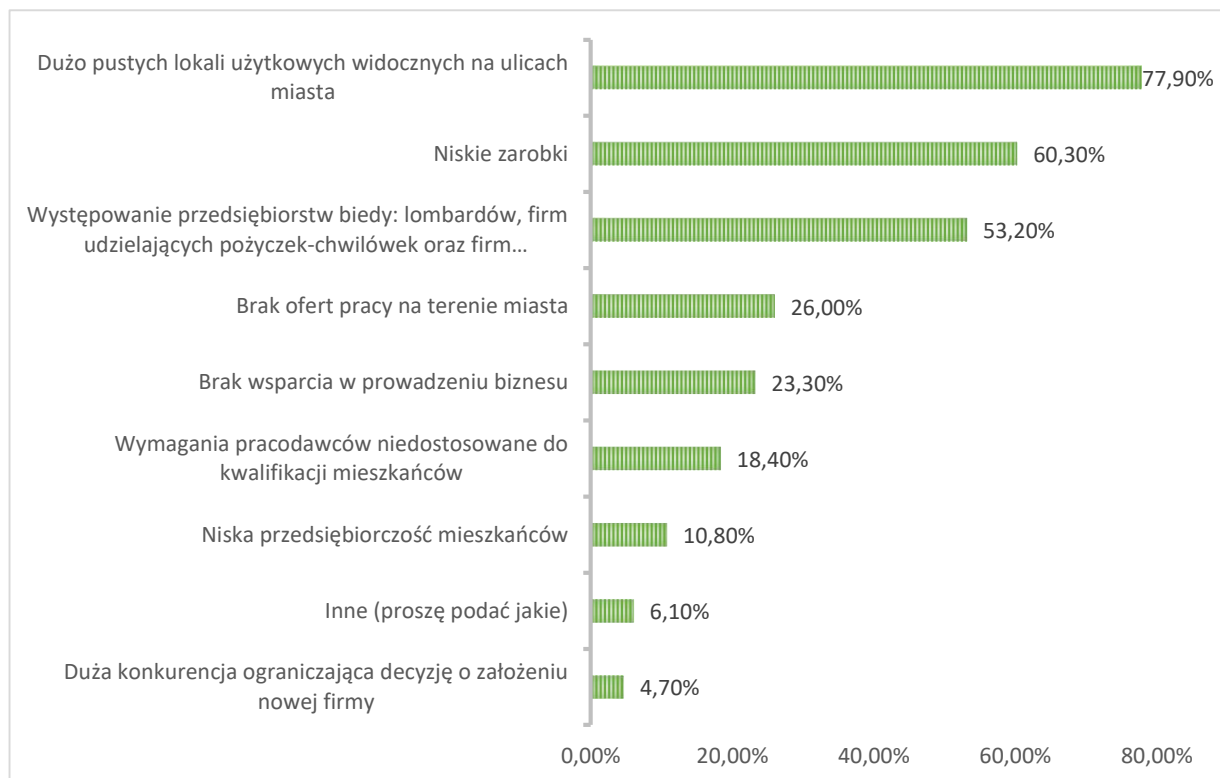
Źródło: opracowanie własne

Do najważniejszych negatywnych zjawisk gospodarczych zaliczono dużą liczbę pustych lokali użytkowych widocznych na ulicach miasta (77,9%), niskie zarobki (60,3%) i występowanie przedsiębiorstw biedy: lombardów, firm udzielających pożyczek-chwilówek oraz firm prowadzących zakłady losowe (53,2%). Ponadto problemy wskazane w ankiecie dotyczyły w szczególności oceny wpływu niepożądanych działalności gospodarczych na wizerunek centrum miasta (pustostany, przedsiębiorstwa biedy), uznano je za kluczowe w procesie kształtowania ożywienia społeczno-gospodarczego niektórych dzielnic. Występowanie tych zjawisk charakteryzuje osiedla, które borykają się z problemem upadku funkcji centrotwórczych i zjawiskiem obniżonej rangi jako miejsca prowadzenia działalności gospodarczej. Ponadto około jedna czwarta respondentów podkreśliła brak

ofert pracy na terenie miasta (26%) czy brak wsparcia w prowadzeniu biznesu (23,3%), co świadczy o tym, że możliwości rozwoju zawodowego i przedsiębiorczości w Radomsku są postrzegane przez badanych jako zbyt małe.

Wśród innych negatywnych zjawisk gospodarczych (6,10% respondentów) mieszkańcy najczęściej wskazywali wysokie koszty utrzymania, tj. czynsze, podatki, ograniczoną różnorodność ofert pracy, w tym zakładów produkcyjnych innych niż stolarstwo, brak firm innowacyjnych, zaawansowanych technologicznie czy IT. Poruszony został temat przestępstw gospodarczych popełnianych przez firmy, jak i osoby prywatne. Mieszkańcy wskazywali również na nieskuteczność dotychczasowych działań w zakresie m.in. ożywienia gospodarczego centrum miasta, pobudzania lokalnej przedsiębiorczości, przyciągania kapitału do miasta, ożywiania terenów zaniedbanych, pustostanów - w sytuacji posiadania małej liczby terenów inwestycyjnych. Pojawił się też głos przedsiębiorcy o braku wykwalifikowanych pracowników.

Wykres 8. Procentowy udział odpowiedzi na temat negatywnych zjawisk gospodarczych występujących na terenie Radomska

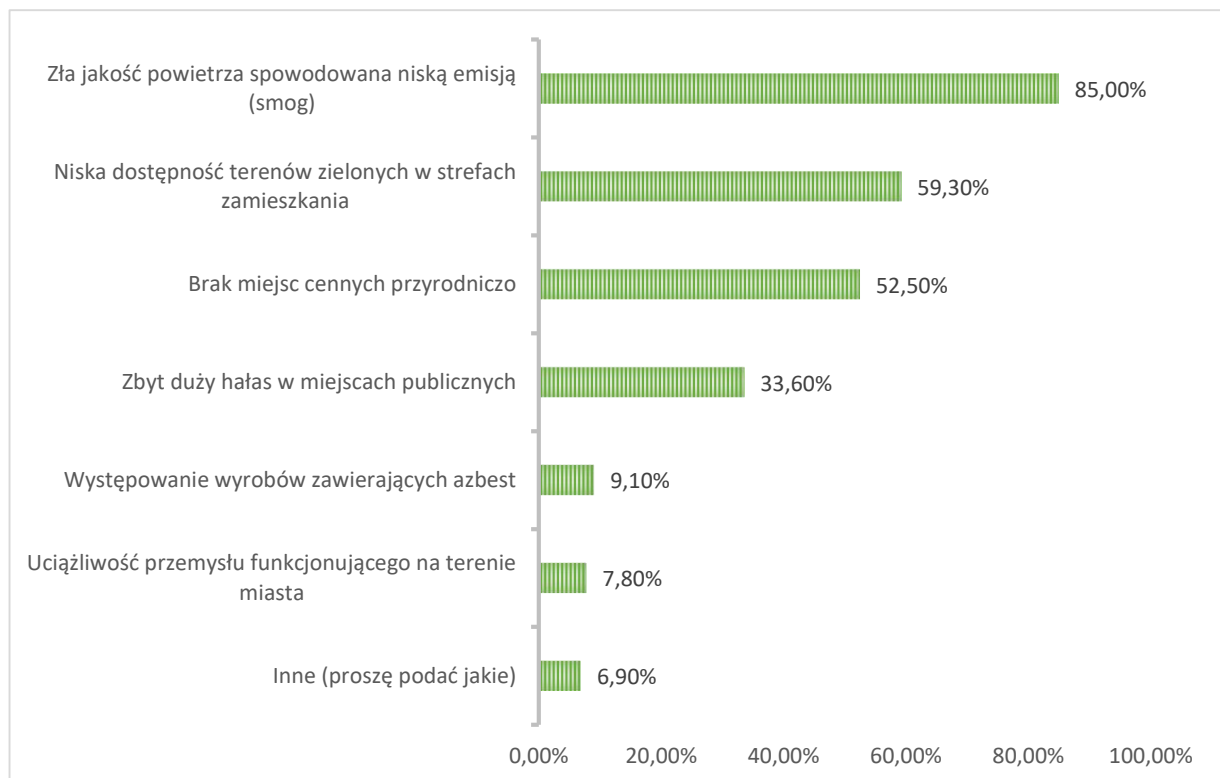
Źródło: opracowanie własne

Najważniejszym zidentyfikowanym negatywnym zjawiskiem środowiskowym okazała się zła jakość powietrza spowodowana niską emisją (smog) – odpowiedź tę zaznaczyło aż 85% badanych. Ponadto dla większości badanych problematyczne okazały się niska dostępność terenów zielonych w strefach zamieszkania (59,3%) oraz brak miejsc cennych przyrodniczo (52,5%). Oznacza to wysokie potrzeby

mieszkańców w zakresie włączenia terenów zielonych w krajobraz miasta i potrzebę ochrony istniejących elementów przyrody. Co trzecia osoba wskazała także na zbyt duży hałas w miejscach publicznych (33,6%). Warto zauważyć, że pomimo funkcjonowania zakładów przemysłu drzewnego na obszarze Radomska, niewielka część respondentów wskazała na uciążliwość zjawisk z nim związanych (7,8%).

Co do innych negatywnych zjawisk środowiskowych (6,9%) zdecydowanie dominowały głosy o brudnym mieście, zalegające, niesprzątane śmietniki, a co za tym idzie, bardzo dużą ilość dzikiego ptactwa, zaśmiecone lasy i łąki wokół miasta. Drugą, równorzędną niemalże kwestią, była zła jakość powietrza – smog wytwarzany przez tzw. „kopciuchy” i zbyt mała liczba interwencji w tej kwestii, a także duże obciążenie ruchem samochodowym spowodowanym brakiem obwodnicy, w tym tranzytem przez centrum miasta. Wskazywano też na hałas, urządzenia nadawcze, składowisko odpadów niebezpiecznych, brak rozwoju sieci ciepłowniczej i brak dofinansowań do pomp ciepła oraz na potrzebę zwiększenia zielonej infrastruktury.

Wykres 9. Procentowy udział odpowiedzi na temat negatywnych zjawisk środowiskowych występujących na terenie Radomska

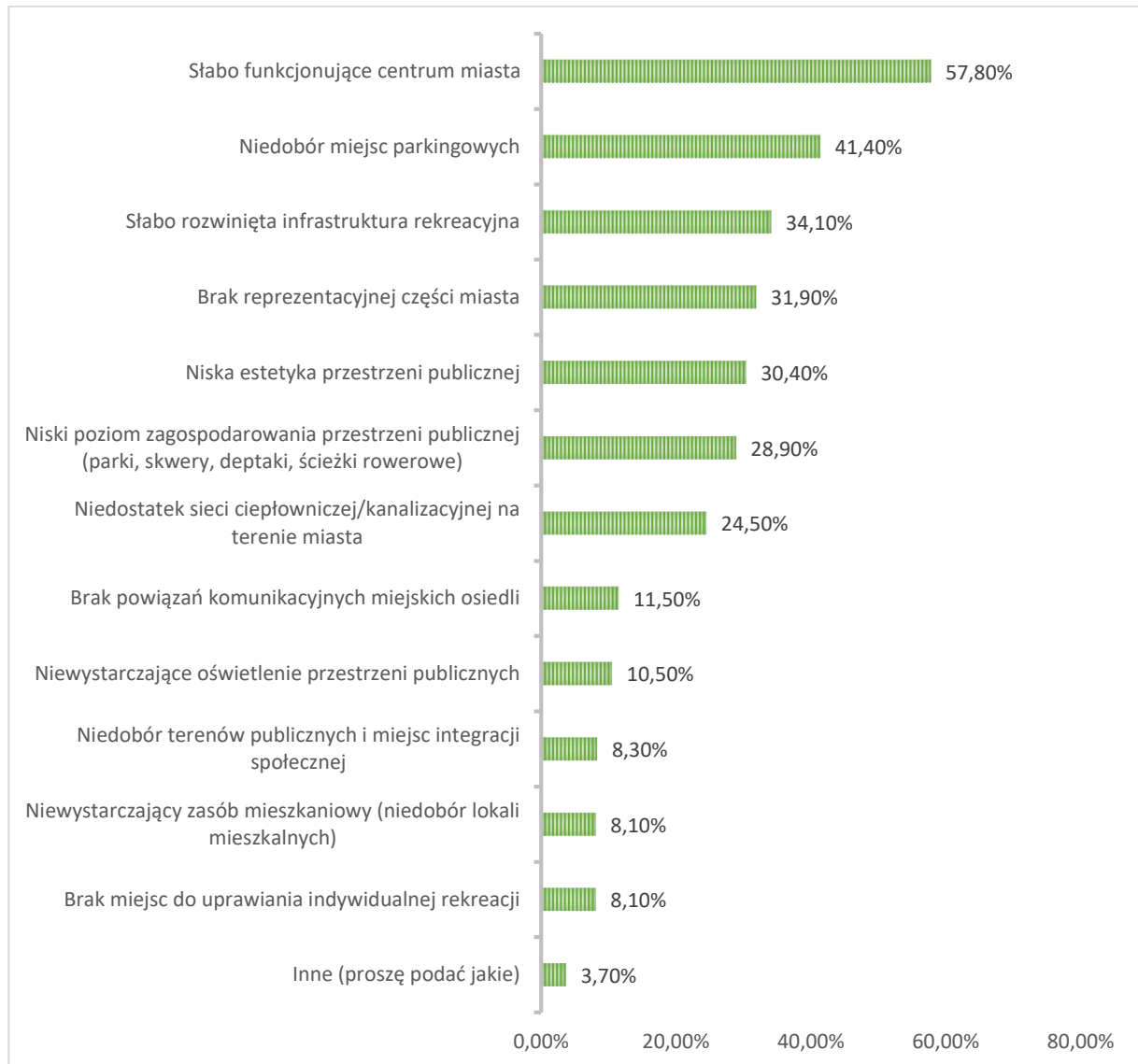
Źródło: opracowanie własne

Wśród najczęściej wskazywanych negatywnych zjawisk przestrzenno-funkcjonalnych znalazły się: słabo funkcjonujące centrum miasta (57,8%), niedobór miejsc parkingowych (41,4%), słabo rozwinięta infrastruktura rekreacyjna (34,1%), brak reprezentacyjnej części miasta (31,9%), niska estetyka przestrzeni publicznej (30,4%) i niski poziom zagospodarowania przestrzeni publicznej (parki, skwery,

tereny przy zbiornikach wodnych, deptaki, ścieżki rowerowe) (28,9%). Główne problemy wskazane w odpowiedziach na to pytanie odwzorowują jakość przestrzeni publicznych, funkcjonujących w szczególności w centralnej części miasta. Jako istotny problem mieszkańcy wskazują kwestie estetyczne (brak reprezentacyjnej części miasta i niską estetykę przestrzeni publicznych) i brak walorów użytkowych przestrzeni publicznej (brak miejsc parkingowych, słabo funkcjonujące centrum, niski poziom zagospodarowania). W procesie rewitalizacji warto poprawić jakość zagospodarowania, estetykę przestrzeni publicznych oraz ich dostępność, aby zachęcić mieszkańców do częstszego spędzania czasu w miejscach publicznych. Ponadto blisko co czwarty ankietowany wskazał na niedostatek sieci kanalizacyjnej/ciepłowniczej na terenie miasta (24,5%). Zapewnienie dostępu do podstawowych usług będzie sprzyjało poprawie jakości zamieszkania i ograniczy stan kryzysowy w wybranych obszarach miasta.

W kategorii „Inne” (3,7%) przeważały uwagi dotyczące braku chodników (w tym dla dzieci wracających ze szkoły), ścieżek rowerowych, złej jakości nawierzchni ulic, dużej liczby parkingów w centrum – w sytuacji nieuregulowania parkowania w pozostałych częściach miasta, a także brak stref przeznaczonych wyłącznie dla pieszych czy rowerzystów, brak parkometrów. Mieszkańcy wskazali również brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, brak scaleń gruntów, brak mieszkań dla niepełnosprawnych i tanich lokali dla młodych oraz słabą jakość infrastruktury sportowej dla sportów kwalifikowanych.

Wykres 10. Procentowy udział odpowiedzi na temat negatywnych zjawisk przestrzenno-funkcjonalnych występujących na terenie Radomska

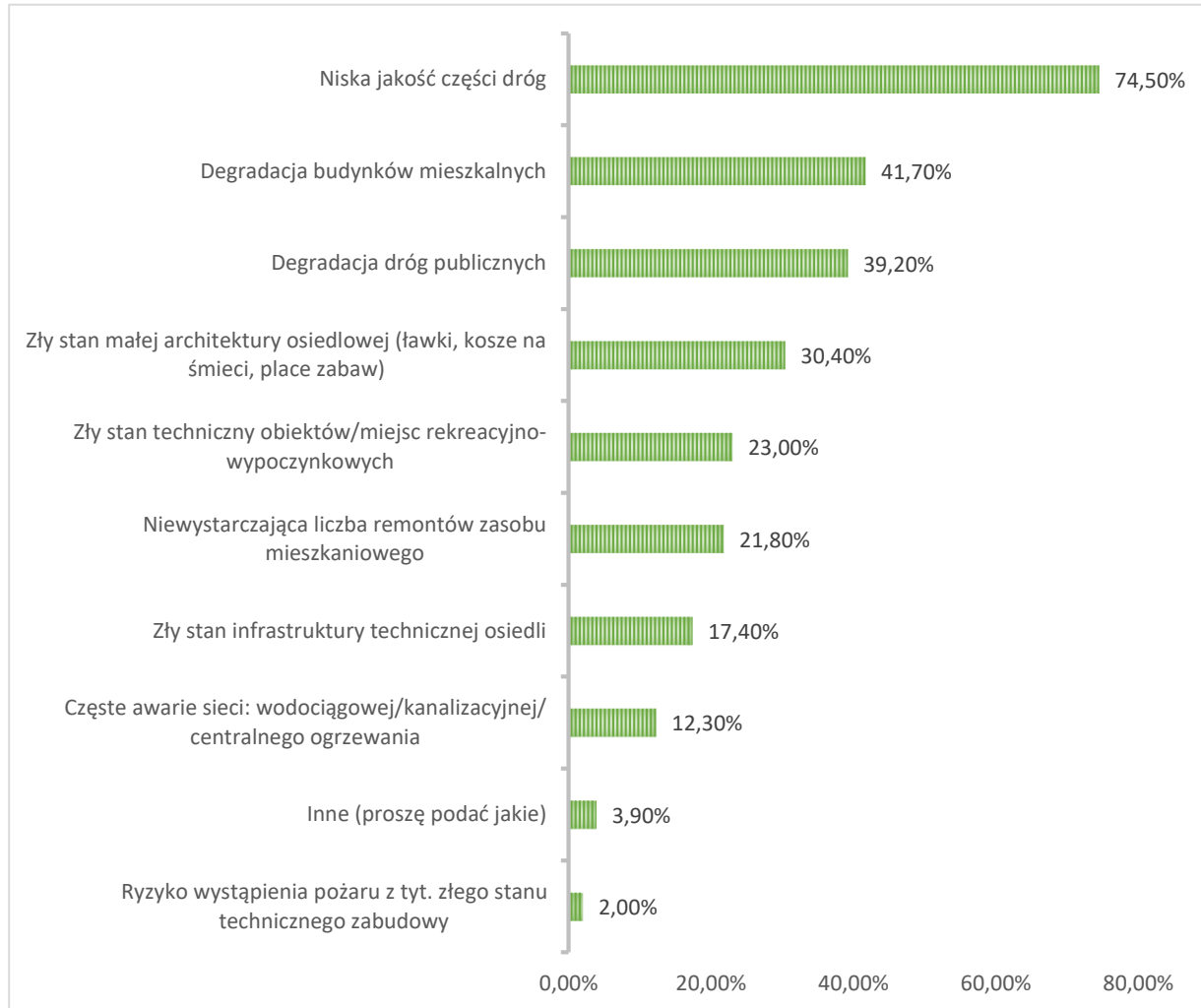

Źródło: opracowanie własne

Najważniejszymi problemami technicznymi wskazywanym przez respondentów są: zła jakość niektórych dróg (74,5%), degradacja budynków mieszkalnych (47,1%), degradacja dróg publicznych (39,2%), zły stan małej architektury osiedlowej (30,4%), zły stan techniczny obiektów/miejsc rekreacyjno-wypoczynkowych (23%) oraz niewystarczająca liczba remontów zasobu mieszkaniowego (21,8%). Niska jakość części dróg oraz degradacja dróg publicznych to istotne potrzeby, zwłaszcza dla osób aktywnych zawodowo i uczących się. Kolejnym ważnym problemem jest degradacja budynków mieszkalnych, w połączeniu z niewystarczającą liczbą remontów zasobu mieszkaniowego i placów zabaw. Anketowani wyrazili opinie dotyczące stanu technicznego otoczenia, w którym najczęściej przebywają (najczęściej z niego korzystają), takie jak drogi, zabudowa mieszkaniowa, przestrzenie publiczne osiedli.

Jeśli chodzi o inne negatywne zjawiska w sferze technicznej (3,9%), pojawiały się głosy dotyczące złego stanu technicznego budynków/kamienic w centrum miasta i dróg czy przejazdu kolejowego, jednak nie w takiej ilości, jak przy poprzednich typach negatywnych zjawisk. Wskazano również na powodzie przy większych opadach w centrum miasta, brak chodników, ścieżek rowerowych i obwodnicy, a także brak infrastruktury gazowej i złe planowanie techniczne.

Wykres 11. Procentowy udział odpowiedzi na temat negatywnych zjawisk technicznych występujących na terenie Radomska

Źródło: opracowanie własne

Badanych zapytano również, jakie efekty powinny zostać osiągnięte w wyniku przeprowadzonego procesu rewitalizacji. W tym przypadku respondenci wskazywali na konieczność ograniczenia tzw. niskiej emisji i poprawę jakości środowiska naturalnego (52,5%); poprawę estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznych (48,5%); poprawę stanu infrastruktury technicznej i drogowej (47,8%). Wskazane odpowiedzi wynikają bezpośrednio ze zgłoszonych we wcześniejszych pytaniach problemów.

Istotnymi kwestiami dla zdecydowanej większości mieszkańców były więc zła jakość powietrza spowodowana tzw. niską emisją, a także problemy infrastrukturalne, takie jak niska jakość części dróg czy słabo funkcjonujące centrum miasta. Wielu badanych jako pożądany efekt rewitalizacji wskazało:

rozwój oferty rekreacyjnej dla mieszkańców (36%), zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego dla różnych grup społecznych (33,3%) oraz zwiększenie integracji mieszkańców i pobudzenie ich aktywności (32,8%). Świadczy to o dużej potrzebie w zakresie wzmocnienia integracji społecznej oraz wzbogacenia oferty spędzania wolnego czasu.

Wśród innych efektów, które powinny zostać osiągnięte w wyniku procesu rewitalizacji, ankietowani wskazali przede wszystkim na: pozostanie w Radomsku ludzi wykształconych i na budowę profesjonalnych obiektów sportowych. Wśród pozostałych odpowiedzi znalazły się również kółka zainteresowań dla osób samotnych, seniorów, kursy tańca dla singli w grupach wiekowych 40+, zachęta do rezygnacji z samochodu na rzecz jazdy rowerem, wprowadzenie innowacyjnych branż do oferty zatrudnienia oraz zwiększenie zaangażowania lokalnych przedsiębiorców w rozwój miasta/gminy.

Wykres 12. Procentowy udział odpowiedzi na temat efektów, które powinny zostać osiągnięte w wyniku przeprowadzonego procesu rewitalizacji Radomska

Źródło: opracowanie własne

3. Analiza pozostałych pytań

W dalszej części badania zapytano ankietowanych, czy w Radomsku występują tereny, które należy ożywić, tj. objąć działaniami naprawczymi. Blisko 30% ankietowanych nie umiało wskazać terenów zdegradowanych na terenie Radomska. Natomiast tylko 6 osób potwierdziło, że na terenie miasta nie występują obszary wymagające wsparcia. Zdecydowana większość – 69,25% badanych – odpowiedziała, że takie obszary w Radomsku istnieją. Rozkład odpowiedzi na to pytanie zaprezentowano w Tabeli 3.

Tabela 3. Struktura odpowiedzi na pytanie nr 6 „Czy Pani/Pana zdaniem aktualnie w Radomsku występują tereny, które należy ożywić (objąć działaniami naprawczymi)?”

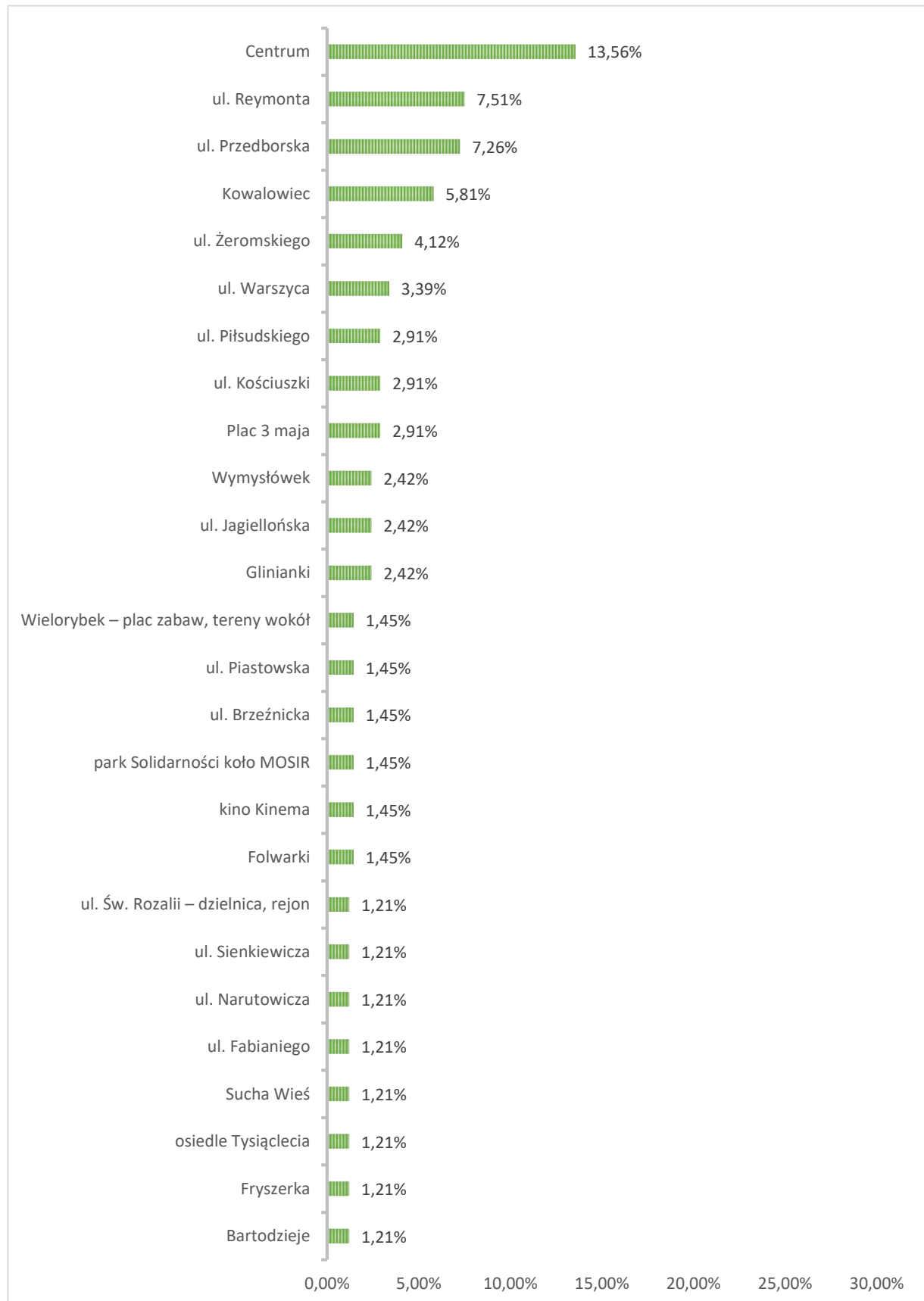
Możliwe odpowiedzi	Ilość udzielonych odpowiedzi	Udział % udzielonych odpowiedzi
- TAK	286	69,25%
- NIE	6	1,45%
- NIE MAM ZDANIA (NIE WIEM)	121	29,30%
Razem	413	100%

Źródło: opracowanie własne

Respondenci, którzy w pytaniu zaznaczyli odpowiedź twierdzącą, zostali poproszeni o wskazanie ulic lub obszarów, które należy objąć działaniami naprawczymi. Miejsca wskazane przez więcej niż 1% wszystkich respondentów przedstawiono na wykresie nr 13. Najczęściej wymienianym terenem zdegradowanym okazało się centrum miasta, które wskazało 56 osób, czyli 13,56% respondentów. Kolejnymi obszarami wymagającymi ożywienia są – zdaniem ankietowanych – ul. Reymonta (7,51%), ul. Przedborska (7,26%) oraz Kowalowiec (5,81%). Stosunkowo często w odpowiedziach respondentów na temat terenów, które należy objąć działaniami naprawczymi, pojawiały się także: ul. Żeromskiego (4,12%), ul. Warszycy (3,39%), pl. 3 Maja (2,91%), ul. Kościuszki (2,91%), ul. Piłsudskiego (2,91%), Glinianki (2,42%), ul. Jagiellońska (2,42%) oraz Wymysłówek (2,42%). Pozostałe 14 odpowiedzi przedstawionych na wykresie zostały udzielone przez 5 lub 6 respondentów.

Odpowiedzi na pytanie o obszary zdegradowane w Radomsku charakteryzuje duże rozproszenie. Respondenci wskazali łącznie 111 takich miejsc, z których zaledwie 26 osiągnęło próg 1% (zostało wskazanych przez minimum 5 ankietowanych). Ponadto jedyną lokalizacją wymagającą ożywienia, wskazaną częściej niż w co dziesiątym kwestionariuszu, było centrum miasta (13,56% respondentów). Pozostałe miejsca wymienione zostały przez mniej niż jedną dziesiątą respondentów. Wobec tego można wysnuć wniosek, że ankietowani nie są w dużym stopniu zgodni co do tego, które obszary w ich mieście należy poddać rewitalizacji.

Wykres 13. Procentowy udział odpowiedzi na temat ulic lub obszarów, które należy ożywić (objąć działaniami naprawczymi) w Radomsku. Uwzględniono odpowiedzi, które wystąpiły u ponad 1% respondentów

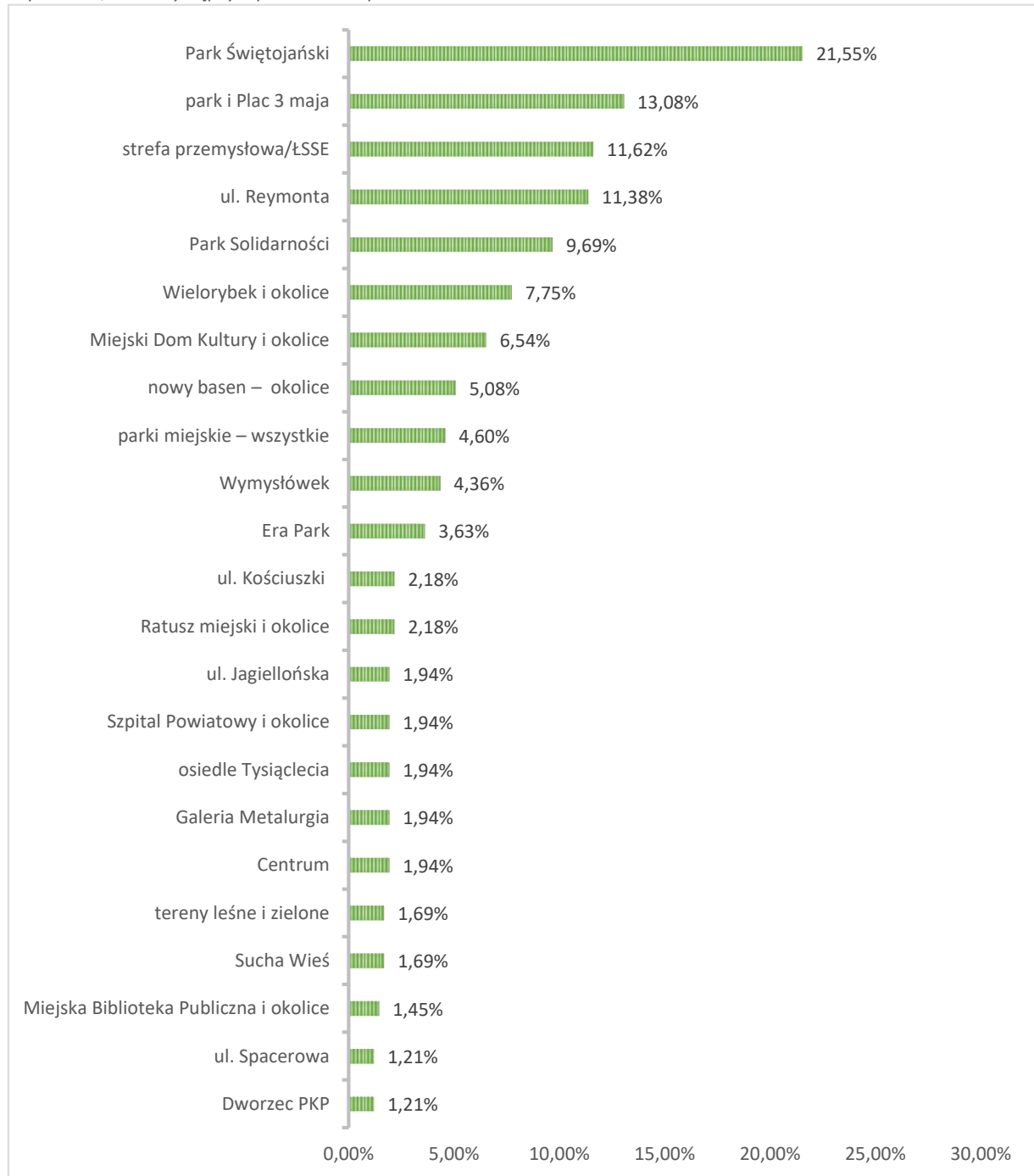
Źródło: opracowanie własne

Kolejne pytanie, które zadano badanym, dotyczyło określenia miejsc, które są atutami Radomska. Ankietowani mogli wskazać maksymalnie trzy takie miejsca. Na to pytanie odpowiedzi nie udzieliło lub nie miało zdania 29 osób, czyli 7,02% respondentów. Ponadto aż 48 osób – czyli 11,62% badanych – stwierdziło, że w mieście nie ma miejsc będących jego atutem. W pozostałych odpowiedziach wskazano łącznie 100 różnych atutów miasta. Na wykresie nr 14 przedstawiono 23 najczęściej wskazywane miejsca, które wystąpiły w odpowiedziach co najmniej 1% respondentów.

Najczęściej wymienianym atutem miasta był Park Świętojański, który pojawił się w odpowiedziach 89 osób, czyli 21,55% respondentów. Na drugim miejscu znalazły się park i pl. 3 Maja, z łączną liczbą 54 wskazań (13,08% badanych). Dużym atutem miasta, zdaniem ankietowanych, jest strefa przemysłowa (Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna), wspomniana w odpowiedziach 48 osób (11,62%). Kolejne popularne wśród respondentów atuty Radomska to: ul. Reymonta (11,38%), park Solidarności (9,69%), park „Wielorybek” i okolice (7,75%), Miejski Dom Kultury i okolice (6,54%), nowy basen i okolice (5,08%), wszystkie parki miejskie (4,6%), zbiornik wodny Wymysłówek (4,36%) i centrum handlowe Era Park (3,63%). Miejsca, które w odpowiedzi na to pytanie wskazało od 5 do 9 ankietowanych, to: ratusz miejski i okolice (2,18%), ul. Kościuszki (2,18%), centrum miasta (1,94%), Galeria Metalurgia (1,94%), osiedle Tysiąclecia (1,94%), Szpital Powiatowy i okolice (1,94%), ul. Jagiellońska (1,94%), Sucha Wieś (1,69%), tereny leśne i zielone (1,69%), Miejska Biblioteka Publiczna i okolice (1,45%), Dworzec PKP (1,21%) i ul. Spacerowa (1,21%).

Należy zauważyć, że najczęściej wskazywanymi atutami Radomska były tereny zielone – w odpowiedziach pojawiały się nazwy konkretnych miejsc, jak i bardziej ogólne kategorie („tereny leśne i zielone” czy „parki miejskie”). Wśród atutów miasta wymienianych przez respondentów znalazły się także miejsca związane z kulturą, sportem, handlem i usługami oraz przemysłem.

Wykres 14. Procentowy udział odpowiedzi na temat ulic lub obszarów, które stanowią atuty Radomska. Uwzględniono odpowiedzi, które wystąpiły u ponad 1% respondentów

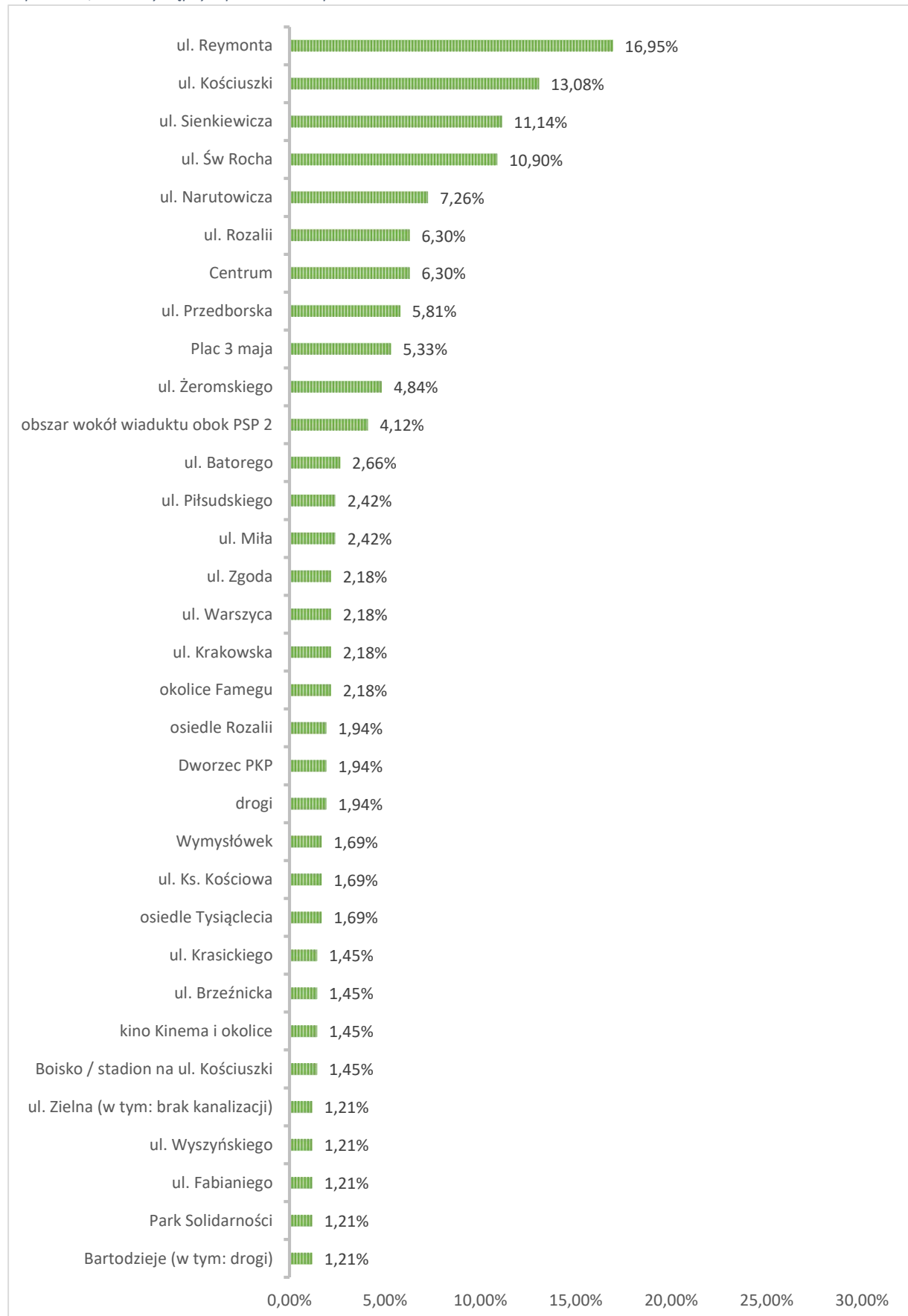
Źródło: opracowanie własne

Każdy z badanych został także poproszony o wskazanie maksymalnie trzech miejsc, które są słabą stroną Radomska. W przypadku tego pytania 22 respondentów (5,33%) nie udzieliło odpowiedzi lub zadeklarowało brak zdania. Niektórzy ankietowani, zamiast wskazać konkretne miejsce, wymieniali problemy, które w ich opinii są największą słabością Radomska – w szczególności dotyczące odczuwanego w mieście braku określonych miejsc i obiektów, np. parkingów, terenów zielonych, obwodnicy, miejsc rekreacji. Łącznie na to pytanie udzielono 154 różne odpowiedzi, spośród których

33 udzielone zostały przez więcej niż 1% respondentów. Najczęściej wskazywane słabości Radomska przedstawia wykres nr 15.

Najwięcej ankietowanych – 70 osób, czyli 16,95% – odpowiedziało, że słabą stroną miasta jest ul. Reymonta. Paradoksalnie, ta sama lokalizacja była czwartym najczęściej wskazywanym w poprzednim pytaniu atutem Radomska, a także drugim (po centrum) najpopularniejszym wyborem, jeśli chodzi o obszar wymagający ożywienia. Tak rozbieżne opinie respondentów na temat ul. Reymonta mogą świadczyć zarówno o występującej tam sytuacji kryzysowej, jak i o wysokim potencjale ulicy – która dzięki działaniom rewitalizacyjnym może stać się mocną stroną Radomska. Innymi słabościami miasta, wskazanymi przez więcej niż jedną dziesiątą respondentów, są: ul. Kościuszki (13,08%), ul. Sienkiewicza (11,14%) i ul. Św. Rocha (10,90%). Ponadto stosunkowo często – 10 i więcej razy – wśród słabych stron Radomska wymieniano: ul. Narutowicza (7,26%), Centrum (6,3%), ul. Św. Rozalii (6,3%), ul. Przedborską (5,81%), pl. 3 Maja (5,33%), ul. Żeromskiego (4,84%), obszar wokół wiaduktu obok PSP 2 (4,12%), ul. Batorego (2,66%), ul. Miłą (2,42%) i ul. Piłsudskiego (2,42%).

Wykres 15. Procentowy udział odpowiedzi na temat ulic lub obszarów, które stanowią słabe strony Radomska. Uwzględniono odpowiedzi, które wystąpiły u ponad 1% respondentów

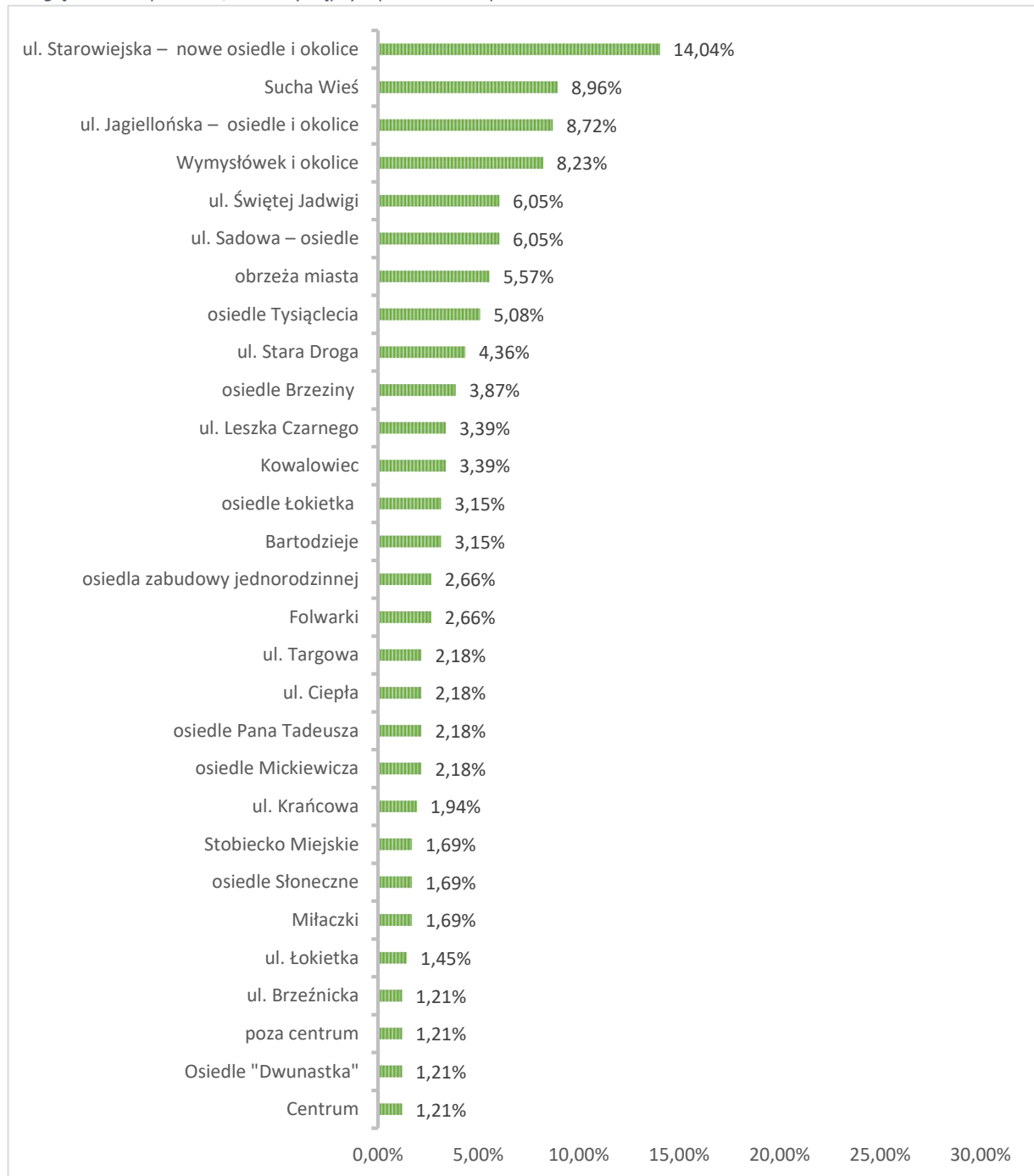

Źródło: opracowanie własne

Badanych poproszono również o wskazanie miejsc, ulic lub obszarów w Radomsku, w których mieszka się bardzo dobrze. Odpowiedzi nie udzieliły lub odpowiedziały, że nie mają zdania, 43 osoby (10,41% badanych), a 29 osób (7,02% badanych) wskazało, że w mieście nie ma takich miejsc. Lokalizacje wskazane jako bardzo dobre do mieszkania przez więcej niż 1% respondentów przedstawiono na wykresie nr 16. Takich miejsc pojawiło się w odpowiedziach aż 29.

Najwięcej badanych – 58, czyli 14,04% – wskazało na ul. Starowiejską z nowym osiedlem i okolicami. Kolejnymi najlepszymi według respondentów miejscami dobrymi do mieszkania okazały się: Sucha Wieś (8,96% osób), ul. Jagiellońska – osiedle i okolice (8,72% osób) i Wymysłówek i okolice (8,23% osób). Ponadto więcej niż 5% ankietowanych (czyli ponad 20 osób) wskazało na następujące miejsca: ul. Sadowa – osiedle (6,05%), ul. Świętej Jadwigi (6,05%), obrzeża miasta (5,57%), Osiedle Tysiąclecia (5,08%). Po kilkanaście razy jako bardzo dobre miejsca do mieszkania zostały wymienione: ul. Stara Droga (4,36% badanych), Osiedle Brzeziny (3,87%), Kowalowiec (3,39%), ul. Leszka Czarnego (3,39%), Bartodzieje (3,15%), osiedle Łokietka (3,15%), Folwarki (2,66%) i osiedla zabudowy jednorodzinnej (2,66%). 13 pozostałych lokalizacji przedstawionych na wykresie wystąpiło od 5 do 9 razy w odpowiedziach. Ponadto respondenci wskazali na 63 inne miejsca, nieuwzględnione na wykresie ze względu na nieprzekroczenie progu 1% odpowiedzi.

Wykres 16. Procentowy udział odpowiedzi na temat bardzo dobrych miejsc, ulic lub obszarów do mieszkania w Radomsku
Uwzględniono odpowiedzi, które wystąpiły u ponad 1% respondentów

Źródło: opracowanie własne

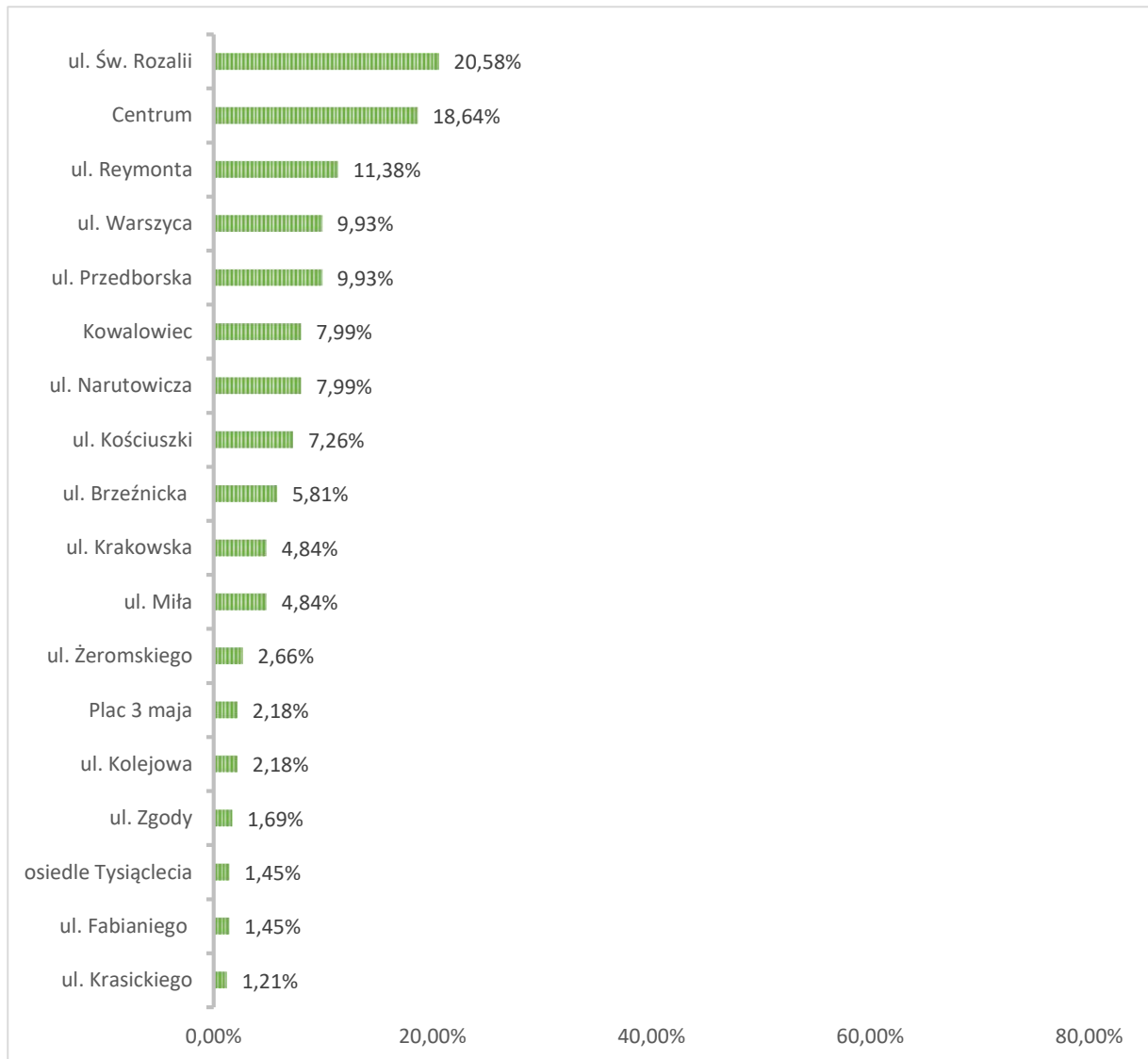
Oprócz miejsc, w których najlepiej się mieszka, poproszono także o wskazanie tych, w których mieszka się najgorzej. W przypadku tego pytania, 59 osób (14,29%) nie zdecydowało się wskazać żadnych miejsc. Odpowiedzi pozostałych ankietowanych były zróżnicowane – 18 lokalizacji wskazanych przez więcej niż 1% badanych przedstawia wykres nr 17.

Miejscem najczęściej wymienianym jako najgorsze do mieszkania w Radomsku okazała się ul. Św. Rozalii, którą w badaniu wskazało aż 85 osób, czyli 20,58% respondentów. Na drugim miejscu znalazło się centrum, występujące w 77-iu odpowiedziach, czyli 18,64% ankietowanych. Kolejne najgorsze miejsca do mieszkania według badanych to ul. Reymonta (11,38% osób), ul. Przedborska (9,93% osób) i ul. Warszycy (9,93% osób). W przypadku dzielnicy Kowalowiec, wymienionej przez 33 osoby, czyli 7,99% uczestników badania, w odpowiedziach pojawiły się komentarze, że na niską jakość życia na osiedlu wpływa smog. Co ciekawe, ta sama dzielnica została wskazana w poprzednim pytaniu jako bardzo dobre miejsce do mieszkania przez 3,39% respondentów. Również 7,99% ankietowanych wskazało ul. Narutowicza jako jedno z najgorszych miejsc do mieszkania. Ponadto stosunkowo duża część respondentów wymieniła ul. Kościuszki (7,26%), ul. Brzeźnicką (5,81%), ul. Miłą (4,84%) i ul. Krakowską (4,84%). Pozostałe lokalizacje, które pojawiły się w odpowiedziach na pytanie o najgorsze miejsca do mieszkania więcej niż 1% badanych, to: ul. Żeromskiego (2,66%), ul. Kolejowa (2,18%), pl. 3 Maja (2,18%), ul. Zgody (1,69%), ul. Fabianiego (1,45%), Osiedle Tysiąclecia (1,45%) i ul. Krasickiego (1,21%).

Niektórzy ankietowani komentowali, że najgorszym miejscem do mieszkania w ramach wymienianych przez nich obszarów są stare, zaniedbane kamienice. W odpowiedziach pojawiały się także opinie, że wysokie natężenie ruchu na drodze krajowej biegnącej przez miasto – którego przyczyną jest brak obwodnicy – jest uciążliwe dla mieszkańców ze względu na hałas i zanieczyszczanie powietrza.

Wśród rzadziej występujących odpowiedzi na temat miejsc, w których mieszka się najgorzej, znalazły się m.in. obrzeża miasta, okolice dworca PKP i torów kolejowych, blokowiska, a także inne pomniejsze osiedla czy ulice. W tym pytaniu pojawiły się także 23 lokalizacje wskazane przez od 2 do 4 osób, nieuwzględnione na wykresie.

Wykres 17. Procentowy udział odpowiedzi na temat miejsc lub obszarów, w których najgorzej się mieszka na terenie Radomska. Uwzględniono odpowiedzi, które wystąpiły u ponad 1% respondentów

Źródło: opracowanie własne

Rozproszona liczba wskazań w odpowiedziach mieszkańców na pytania 10 i 11 oznacza brak możliwości jednoznacznego zdefiniowania złego/dobrego miejsca do mieszkania w Radomsku. Niektóre obszary wskazywane przez jednych jako bardzo dobre, przez innych były wymieniane jako te najgorsze. Można z tego wysnuć wniosek o porównywalnej jakości zamieszkania pomiędzy poszczególnymi dzielnicami Radomska.

4. Analiza uwag dodatkowych

Oprócz pytań opisanych we wcześniejszych punktach, badani zostali zapytani o uwagi dodatkowe i propozycje. Zgłosiło je 214 osób, co stanowi ponad połowę ankietowanych. Duża część z nich dotyczyła zjawisk poruszanych już we wcześniejszych częściach raportu. W wolnych wnioskach mieszkańcy zgłaszali przede wszystkim brak miejsc do rekreacji i spędzania wolnego czasu, wśród których najczęściej wymieniano zapotrzebowanie na ścieżki rowerowe. Ponadto jako potrzebne w Radomsku miejsca wielokrotnie zgłaszano: place zabaw, obiekty sportowe (np. boisko, lodowisko), obiekty kulturalne (np. kino, muzeum), lokale gastronomiczne (np. restauracje popularnych sieci, kawiarnie) czy rozrywkowe (np. puby w centrum miasta). Ankietowani wyrazili potrzebę uatrakcyjnienia oferty spędzania wolnego czasu skierowanej do różnych grup wiekowych oraz podjęcia działań mających na celu integrację lokalnej społeczności. Pojawiły się także głosy na temat możliwości podjęcia działań na rzecz zwiększenia atrakcyjności turystycznej miasta.

Poniżej przedstawiono cytaty z niektórych wypowiedzi mieszkańców.

„Zdecydowanie brak w Radomsku obiektów sportowych, które pozwolą mieszkańcom zająć się sportem kwalifikowanym i amatorskim na wysokim poziomie, adekwatnym do XXI wieku.”

„Od wielu lat brakuje kawiarni i restauracji z ogródkami letnimi.”

„Ścieżka rowerowa i deptak spacerowy nad Wartę z atrakcjami w lesie po drodze byłyby z pewnością bardzo chętnie eksploatowane przez mieszkańców. Można by poprowadzić taką trasę rekreacyjną z Bobrów do Szczepolic. Totalny brak infrastruktury dla osób uprawiających lekkoatletykę (brak jakiegokolwiek utwardzonej bieżni), dla młodzieży doskonałą atrakcją na lato byłyby boiska do siatkówki plażowej.”

„W mieście potrzebne są markowe lokale gastronomiczne takie, jak: Pizza Hut, Burger King, McDonald's, które ściągają do miasta podróżnych.”

„Ścieżek rowerowych nigdy nie będzie za wiele.”

„Prosimy o zorganizowanie miejsc rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży w rejonie osiedla Kowalowiec.”

„Więcej ofert i miejsc, gdzie można spędzić wolny czas, nie tylko z dziećmi, np. kręgielnia.”

„Wspieranie inicjatyw społecznych”.

„Brak miejsc dla spotkań i integracji młodzieży”.

W wypowiedziach mieszkańców wybrzmiała także duża potrzeba zwiększenia ilości terenów zielonych, co potwierdzają też ich odpowiedzi na pozostałe pytania w kwestionariuszu. Wśród propozycji najczęściej wymieniane były parki, wspomniano także o niewykorzystanym potencjale terenów leśnych i nadrzecznych. Ponadto kilkakrotnie postulowano uregulowanie biegu rzeki ze względu na występujące podtopienia. Poniżej zamieszczono cytaty z odpowiedzi mieszkańców.

„W mieście stanowczo brakuje zieleni, dotyczy to również osiedli o zwartej zabudowie, w mieście powinien funkcjonować system dopłat do zazieleniania podwórek.”

„Mniej betonu, więcej starej zieleni.”

„Więcej dbałości o estetykę miasta, oraz więcej zieleni i drzew w mieście.”

„Uregulowanie rzeki Radomki, żeby nie było podtopień.”

„Stworzenie ścieżki pieszo-rowerowej wzdłuż rzeki Radomki między ulicami.”

„Brak wybiegu/parku agility dla psów – co kawałek zieleni, to tabliczki z zakazem dla psów.”

Istotnym dla mieszkańców problemem, opisywanym w odpowiedzi na pytanie o uwagi i komentarze, jest także zanieczyszczenie powietrza. Wybrane odpowiedzi mieszkańców przedstawiono poniżej.

„Domy jednorodzinne ogrzewane „kopciuchami”, a co za tym idzie zanieczyszczenie powietrza.”

„Skuteczniejsza walka ze smogiem na terenie miasta, a zwłaszcza na osiedlu Kowalowiec i ul. Narutowicza, ul. Reja.”

„Większe działania w zakresie eliminacji smogu w mieście.”

„Obserwując wszystko to, co dzieje się w Radomsku, to w mojej ocenie największym problemem jest zanieczyszczone powietrze, które źle wpływa na nasze życie.”

Respondenci zwrócili także uwagę na konieczność lepszej konserwacji istniejącej infrastruktury oraz utrzymania ładu i polepszenia estetyki przestrzeni publicznej. Cytaty z wypowiedzi mieszkańców zamieszczono poniżej.

„Regularne sprzątanie ulic i chodników.”

„Powinna być zdecydowanie większa liczba koszy na śmieci na terenie ulic, nie tylko w ścisłym centrum miasta.”

„Brud w przestrzeni publicznej, nieośnieżone chodniki i ulice, zatkane studzienki kanalizacyjne, zalegający piach na poboczach.”

„Przede wszystkim należy dbać o to, co już wyremontowane, czyli pielęgnować staw w parku, opróżniać kosze, czyścić ławki w mieście.”

„Uważam, że brakuje planu zagospodarowania przestrzennego i wizji estetycznej miasta.”

Niewłaściwa – zdaniem ankietowanych – organizacja ruchu drogowego w mieście to kolejny bardzo często poruszany przez nich problem. Zastrzeżenia budzi brak obwodnicy miasta, duże natężenie ruchu, obecność tirów, samochody poruszające się z dużą prędkością, organizacja komunikacji miejskiej, niedobór przejść dla pieszych z sygnalizacją świetlną, miejsc parkingowych oraz chodników, co wpływa na ograniczenie bezpieczeństwa pieszych (w szczególności dla dzieci chodzących do szkoły). Poniżej zaprezentowano wybrane uwagi mieszkańców.

„Pilna budowa dalszych części obwodnicy miasta, w tym bardzo ważnego odcinka od ul. Przedborskiej do ronda przy ul. Narutowicza. Wyprowadzenie ruchu tranzytowego (TIRy – trasa nr 41!) z centrum miasta. (...) Wprowadzenie stref ograniczonej prędkości dla pojazdów mechanicznych np. do 40 km/h – ograniczenie hałasu, smogu oraz zwiększenie komfortu, bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów.”

„Poprawa stanu technicznego dróg w mieście. Dokończenie obwodnicy miasta.”

„Brak chodników przy głównych ulicach, brak bezpieczeństwa dla dzieci uczęszczających do szkoły.”

„Zwracam się z propozycją inwestycji chodnika przy końcówce ul. Przedborskiej w stronę Kietlina. Moje stanowisko uzasadniam tym, iż większość mieszkańców korzysta z komunikacji miejskiej i nie ma możliwości i dojścia na przystanek oprócz wąskiego pobocza.”

„Mało miejsc parkingowych w centrum. Złe oświetlenie przejść dla pieszych. Brak nadzoru nad parkami.”

„Priorytetem miasta jest chodnik na ul. Narutowicza ze względu na bezpieczeństwo dzieci.”

Dodatkowo, duży problem według respondentów stanowią ograniczone perspektywy rozwoju dla mieszkańców, które powodują migracje – szczególnie młodych ludzi – do innych miast. Jako przyczyny takiego stanu wymieniano m.in.: brak uczelni wyższej, brak mieszkań do wynajęcia lub kupna, wysokie ceny nieruchomości i działek, brak miejsc pracy dla wykwalifikowanych pracowników, słabe warunki dla przedsiębiorców i inwestorów. Do tych kwestii odnoszą się poniższe cytaty.

„Rozwinięcie w Radomsku szkolnictwa wyższego, zawodowego, praktycznego, dającego realne szanse na pracę, oraz budowa i udostępnienie tanich mieszkań dla młodych.”

„Powstrzymanie wyjazdu do większych miast ludzi młodych poprzez zapewnienie odpowiedniej rozrywki i możliwości rozwoju zawodowego.”

„Zdecydowanie należy zachęcić młodych ludzi, by nie bali się otwierać swoich przedsiębiorstw na terenie Radomska.”

„Dla nas młodych ludzi miasto nie ma żadnych perspektyw, mało jest pracy dla młodych ludzi, brak odpowiednich warunków do rozwoju. Mało jest miejsc, gdzie można wyjść z przyjaciółmi.”

„Uczelnia wyższa zatrzymałaby młodych mieszkańców w Radomsku, bo aktualnie po studiach zostają w miastach, gdzie się uczyli.”

„Zbyt mała dostępność miejsc pracy dla ludzi z wyższym wykształceniem, niski poziom płac sprawia, że wysoko wykwalifikowana kadra odpływa z miasta.”

„Brak jest miejsc do rozwoju nastolatków i młodzieży. Oferowane są jedynie zajęcia płatne.”

„Brak mieszkań – a co za tym idzie wysokie ceny wynajmu – zniechęcają młodych ludzi do przeprowadzki do miasta. Osobiście znam wiele osób, które dojeżdżają do pracy w Radomsku z daleka, i chciałyby się przeprowadzić, ale nie mają takiej możliwości. Niejednokrotnie osoby spoza miasta (współpracownicy) pytali mnie, jako rodowitego radomszczanina, czy nie znam kogoś kto chce sprzedać albo wynająć mieszkanie, bo niestety jak jakieś ogłoszenie się pojawia, to za około godzinę jest nieaktualne.”

„Sprowadzenie młodzieży po studiach, postawienie na branżę IT i high tech, sprzedaż działek pod budownictwo jednorodzinne w niskich cenach, budownictwo mieszkaniowe w cenach konkurencyjnych”

W odpowiedziach na to pytanie kilkakrotnie wspomniano o konieczności uwzględnienia potrzeb osób starszych, a także osób z niepełnosprawnościami. Poniżej przedstawiono cytaty z uwag mieszkańców.

„Brak zatrudnienia dla osób z orzeczeniami, nawet w stopniu lekkim.”

„Brakuje miejsc, gdzie mogliby się spotykać starsi ludzie, typu spotkania na świeżym powietrzu, aktywność fizyczna dla starszych osób czy np. uniwersytet trzeciego wieku.”

„Brak w mieście odpowiednich miejsc pracy dla osób z niektórymi stopniami niepełnosprawności i chorobami takimi jak epilepsja. Brak również mieszkań w zasobach miasta, w odpowiednich lokalizacjach, biorąc pod uwagę indywidualne cechy chorobowe niepełnosprawnych, np. spokojna dzielnica i sąsiedztwo, czy centralne ogrzewanie zamiast pieca na węgiel.”

Tematem, którego dotyczyło wiele uwag i komentarzy respondentów, było funkcjonowanie centrum miasta. Wśród konkretnych problemów z nim związanych znalazły się: degradacja starych zabudowań, kwestie własności budynków, niski poziom bezpieczeństwa, zanieczyszczenie, słaba baza gastronomiczna i rozrywkowa. Poruszane w tym zakresie kwestie ilustrują poniższe cytaty z odpowiedzi respondentów.

„Poprawa wyglądu kamienic w centrum miasta.”

„W centrum brakuje sklepów, jest więcej lokali do wynajęcia niż działających sklepów czy firm, a kosmiczne czynsze odstraszą potencjalnych najemców.”

„Brak deptaku i letnich ogródków piwnych/kawiarnianych w centrum miasta. Brak programów wsparcia wspólnot w zakresie termomodernizacji kamienic.”

„Pomóc w stworzeniu bazy rozrywkowej – puby i lokale – i Centrum, które żyje, a nie zamiera po 18:00.”

„Szybsze poprawienie estetyki centrum miasta: Żeromskiego, Al. Jana Pawła II, ul. Warszycy.”

„Centrum miasta jest coraz bardziej zadbane i zmienia swój wygląd na lepsze, ładnie prezentuje się. Gdyby prace modernizacyjne objęły większym zasięgiem centrum, byłoby ładniej.”

„Powstanie prawdziwego centrum miasta, przyjaznego rodzinom, bez nadmiernego ruchu samochodowego, z zielenią.”

„Widzę konieczność rozwiązania własności nieruchomości przy ul. Przedborskiej i ul. B. Joselewicza.”

W uwagach dodatkowych respondenci często sygnalizowali potrzeby remontów, modernizacji konkretnych ulic i obiektów, w tym termomodernizacji budynków mieszkalnych. Poniżej zamieszczono cytaty z wypowiedzi w ankietach.

„Zwiększenie inwestycji na instalacje gazowe i ciepłownicze w strefie domów jednorodzinnych.”

„Więcej chodników (np. ul. Grodzka). Więcej przyłączy gazu i kanalizacji.”

„Doprowadzenie sieci miejskiej ciepłowni na tereny dzielnicy Wymysłówek.”

„Wyburzanie pustostanów na terenie miasta.”

„W budynkach z piecykami gazowymi proponuję zmianę na ciepłą wodę z sieci, zwłaszcza, że większość osób w tych budynkach to osoby starsze, a piecyki gazowe wciąż są niebezpieczne.”

5. Wnioski

Mieszkańców biorących udział w badaniu poproszono o wybranie każdorazowo trzech negatywnych zjawisk w pięciu sferach: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Udzielone odpowiedzi pomogły dobrać czynniki do szczegółowej diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Radomsku.

Najczęściej zaznaczany problem w sferze społecznej, czyli zmniejszająca się liczba ludności, zdaniem respondentów wiąże się z brakiem perspektyw rozwoju młodych ludzi w mieście. W uwagach dodatkowych zasygnalizowano m.in. brak uczelni wyższej, słabą dostępność i wysokie ceny mieszkań, brak możliwości zatrudnienia dla wykwalifikowanych osób oraz niewystarczające zachęty dla przedsiębiorców. Ponadto wielokrotnie w badaniu wybrzmiała potrzeba poszerzenia oferty spędzania czasu wolnego przez mieszkańców.

Zdaniem respondentów negatywny wpływ na jakość życia radomszczan ma zanieczyszczenie powietrza związane z tzw. niską emisją. Wielokrotnie podkreślano konieczność termomodernizacji budynków i regulacji kwestii ogrzewania domów w mieście. Ponadto zła jakość powietrza jest rezultatem dużego natężenia ruchu drogowego związanego z brakiem obwodnicy – jest to problem zgłaszany przez dużą

część ankietowanych. Odczuwana intensywność i słaba organizacja ruchu samochodów w Radomsku dodatkowo zmniejsza bezpieczeństwo w przestrzeni publicznej i powoduje zanieczyszczenie hałasem.

Istotną ważną kwestią dla wielu respondentów okazały się tereny zielone. Funkcjonujące w mieście parki były najczęściej wskazywanymi atutami Radomska. Z kolei niska dostępność terenów zielonych w miejscu zamieszkania to drugie najczęściej wybierane przez ankietowanych negatywne zjawisko środowiskowe. Świadczy to o wysokich potrzebach respondentów w zakresie utrzymania istniejących i tworzenia nowych terenów zielonych w Radomsku.

Słabo funkcjonujące centrum miasta to zdaniem ankietowanych największy problem w sferze przestrzenno-funkcjonalnej Radomska. Ponadto obszar ten okazał się najczęściej wskazywanym jako wymagający objęcia działaniami naprawczymi i jako drugie najgorsze miejsce do mieszkania w mieście. Dodatkowo centrum było również wymieniane jako słaba strona miasta. Z opinii respondentów wyłania się zatem obraz centrum jako obszaru dotkniętego stanem kryzysowym, niespełniającego potrzeb mieszkańców w zakresie warunków mieszkalnych, funkcjonalności czy estetyki.

Trzeba zauważyć, że odpowiedzi na pytania otwarte – dotyczące obszarów wymagających odnowy, atutów i słabych stron, bardzo dobrych i najgorszych miejsc do mieszkania – cechuje duże rozproszenie i zróżnicowanie. Ankietowani nie są zgodni co do tego, co jest mocną, a co słabą stroną Radomska. Być może zróżnicowany obraz miasta wśród badanych mieszkańców wynika z tego, że znają oni tylko wybrane części Radomska – miejsca, w których mieszkają czy pracują.

Z drugiej strony brak jednoznacznej identyfikacji miejsc dobrych i złych do zamieszkania może również świadczyć o porównywalnej jakości życia w poszczególnych częściach Radomska.

Spis tabel

Tabela 1. Liczebność próby.....	5
Tabela 2. Dane ogólne dotyczące badania	5
Tabela 3. Struktura odpowiedzi na pytanie nr 6 „Czy Pani/Pana zdaniem aktualnie w Radomsku występują tereny, które należy ożywić (objąć działaniami naprawczymi)?”	19

Spis wykresów

Wykres 1. Procentowy udział badanych w podziale na płeć.....	6
Wykres 2. Procent ludności biorącej udział w badaniu według płci, w stosunku do całego miasta	6
Wykres 3. Procentowy udział badanych w podziale na grupy wiekowe.....	7
Wykres 4. Ludność w podziale na grupy wiekowe	7
Wykres 5. Procentowy udział badanych ze względu na ich poziom wykształcenia	8
Wykres 6. Procentowy udział badanych ze względu na ich aktywność zawodową.....	9
Wykres 7. Procentowy udział odpowiedzi na temat negatywnych zjawisk społecznych występujących na terenie Radomska.....	11
Wykres 8. Procentowy udział odpowiedzi na temat negatywnych zjawisk gospodarczych występujących na terenie Radomska	12
Wykres 9. Procentowy udział odpowiedzi na temat negatywnych zjawisk środowiskowych występujących na terenie Radomska	13
Wykres 10. Procentowy udział odpowiedzi na temat negatywnych zjawisk przestrzenno-funkcjonalnych występujących na terenie Radomska	15
Wykres 11. Procentowy udział odpowiedzi na temat negatywnych zjawisk technicznych występujących na terenie Radomska	16
Wykres 12. Procentowy udział odpowiedzi na temat efektów, które powinny zostać osiągnięte w wyniku przeprowadzonego procesu rewitalizacji Radomska.....	18
Wykres 13. Procentowy udział odpowiedzi na temat ulic lub obszarów, które należy ożywić (objąć działaniami naprawczymi) w Radomsku. Uwzględniono odpowiedzi, które wystąpiły u ponad 1% respondentów	20
Wykres 14. Procentowy udział odpowiedzi na temat ulic lub obszarów, które stanowią atuty Radomska. Uwzględniono odpowiedzi, które wystąpiły u ponad 1% respondentów	22
Wykres 15. Procentowy udział odpowiedzi na temat ulic lub obszarów, które stanowią słabe strony Radomska. Uwzględniono odpowiedzi, które wystąpiły u ponad 1% respondentów	24
Wykres 16. Procentowy udział odpowiedzi na temat bardzo dobrych miejsc, ulic lub obszarów do mieszkania w Radomsku Uwzględniono odpowiedzi, które wystąpiły u ponad 1% respondentów.....	26
Wykres 17. Procentowy udział odpowiedzi na temat miejsc lub obszarów, w których najgorzej się mieszka na terenie Radomska. Uwzględniono odpowiedzi, które wystąpiły u ponad 1% respondentów	28

Potrzeby i oczekiwania mieszkańców wobec procesu rewitalizacji Radomska.

Badanie ankietowe prowadzone jest w celu oceny **aktualnych potrzeb i oczekiwań mieszkańców wobec procesu rewitalizacji Radomska**, planowanego do kontynuowania w procedurze ustawy o rewitalizacji. Wyniki badania wykorzystane będą do opracowania diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej miasta, uzasadniającej wniosek do Rady Miejskiej o przyjęcie uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Radomsku.

Organizatorem badania jest Biuro Funduszy Zewnętrznych i Strategii Miasta. Wszelkie pytania i sugestie Państwa związane z przygotowaniem oraz organizacją badania proszę kierować do Biura Funduszy Zewnętrznych i Strategii Miasta - osoba do kontaktu: Katarzyna Tadeusiak, tel.: 44 685 44 77, e-mail:rewitalizacja@radomsko.pl.

Badanie realizowane jest w ramach projektu **"Nowy model urbanizacji w Polsce – praktyczne wdrożenie zasad odpowiedzialnej urbanizacji oraz miasta zwarteo (NewUrbPact)"**, współfinansowanego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach Strategicznego Programu Badań Naukowych i Prac Rozwojowych „Społeczny i gospodarczy rozwój Polski w warunkach globalizujących się rynków” – GOSPOSTRATEG.

1. Proszę wskazać maksymalnie pięć najważniejszych negatywnych zjawisk społecznych występujących na terenie Radomska:

- Bezrobocie
- Ubóstwo rodzin
- Zmniejszanie się liczby mieszkańców
- Duża liczba samotnych osób starszych
- Brak oferty zawodowej dla osób niepełnosprawnych
- Uzależnienie od pomocy społecznej
- Przemoc w rodzinach
- Niski poziom edukacji
- Ograniczony dostęp do edukacji przedszkolnej
- Alkoholizm i narkomania
- Brak całorocznej oferty rekreacyjnej, szczególnie dla dzieci i młodzieży
- Brak uczestnictwa mieszkańców w ofercie kultury oraz życiu lokalnej społeczności
- Niskie kwalifikacje zawodowe, utrudniające znalezienie pracy
- Niski poziom bezpieczeństwa
- Wandalizm
- Inne (proszę podać jakie)

2. Proszę wskazać maksymalnie trzy najważniejsze negatywne zjawiska gospodarcze występujące na terenie Radomska:

- Brak ofert pracy na terenie miasta
- Wymagania pracodawców niedostosowane do kwalifikacji mieszkańców
- Dużo pustych lokali użytkowych widocznych na ulicach miasta
- Występowanie przedsiębiorstw biedy: lombardów, firm udzielających pożyczek-chwilówek oraz firm prowadzących zakłady losowe
- Brak wsparcia w prowadzeniu biznesu
- Duża konkurencja ograniczająca decyzję o założeniu nowej firmy
- Niskie zarobki
- Niska przedsiębiorczość mieszkańców
- Inne (proszę podać jakie)

3. Proszę wskazać maksymalnie trzy najważniejsze negatywne zjawiska środowiskowe występujące na terenie Radomska:

- Niska dostępność terenów zielonych w strefach zamieszkania
- Uciążliwość przemysłu funkcjonującego na terenie miasta
- Zła jakość powietrza spowodowana niską emisją (smog)
- Zbyt duży hałas w miejscach publicznych
- Występowanie wyrobów zawierających azbest
- Brak miejsc cennych przyrodniczo
- Inne (proszę podać jakie)

4. Proszę wskazać maksymalnie trzy najważniejsze negatywne zjawiska przestrzenno-funkcjonalne występujące na terenie Radomska.

- Słabo funkcjonujące centrum miasta
- Brak reprezentacyjnej części miasta
- Brak powiązań komunikacyjnych miejskich osiedli
- Niedostatek sieci ciepłowniczej/kanalizacyjnej na terenie miasta
- Słabo rozwinięta infrastruktura rekreacyjna
- Brak miejsc do uprawiania indywidualnej rekreacji
- Niski poziom zagospodarowania przestrzeni publicznej (parki, skwery, deptaki, ścieżki rowerowe)
- Niewystarczające oświetlenie przestrzeni publicznych
- Niska estetyka przestrzeni publicznej
- Niedobór terenów publicznych i miejsc integracji społecznej
- Niedobór miejsc parkingowych
- Niewystarczający zasób mieszkaniowy (niedobór lokali mieszkalnych)
- Inne (proszę podać jakie)

5. Proszę wskazać maksymalnie trzy najważniejsze negatywne zjawiska techniczne występujące na terenie Radomska.

- Degradacja budynków mieszkalnych
- Zły stan techniczny obiektów/miejsc rekreacyjno-wypoczynkowych
- Niska jakość części dróg
- Degradacja dróg publicznych
- Zły stan infrastruktury technicznej osiedli

- Zły stan małej architektury osiedlowej (ławki, kosze na śmieci, place zabaw)
- Częste awarie sieci: wodociągowej/kanalizacyjnej/ centralnego ogrzewania
- Ryzyko wystąpienia pożaru z tyt. złego stanu technicznego zabudowy
- Niewystarczająca liczba remontów zasobu mieszkaniowego
- Inne (proszę podać jakie)

6. Czy Pani/Pana zdaniem aktualnie w Radomsku występują tereny, które należy ożywić (objąć działaniami naprawczymi)?

- Nie
- Nie mam zdania
- Tak (proszę wskazać ulice lub obszary)

7. Jakie pięć najważniejszych efektów, według Pani/Pana, powinno zostać osiągniętych w wyniku przeprowadzonego procesu rewitalizacji miasta, przykładowo:

- Zmniejszenie bezrobocia
- Włączenie społeczne osób wykluczonych i/lub zagrożonych marginalizacją
- Zwiększenie integracji mieszkańców i pobudzenie ich aktywności
- Rozwój mikro i małej przedsiębiorczości
- Poprawa warunków prowadzenia działalności gospodarczej
- Poprawa bezpieczeństwa publicznego
- Poprawa jakości i zwiększenie dostępności usług publicznych
- Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznych
- Poprawa stanu infrastruktury technicznej i drogowej
- Ograniczenie tzw. niskiej emisji i poprawa jakości środowiska naturalnego
- Rozwój oferty rekreacyjnej dla mieszkańców
- Poprawa stanu technicznego budynków mieszkalnych
- Zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego dla różnych grup społecznych
- Wzmocnienie więzi społecznych
- Zagospodarowanie terenów przemysłowych
- Inne (jakie?)

8. Proszę o wskazanie miejsc, ulic lub obszarów, które są atutem Radomska (max 3).

.....

9. Proszę o wskazanie miejsc, ulic lub obszarów, które są słabą stroną Radomska (max 3).

.....
10. Proszę o wskazanie miejsc, ulic lub obszarów, które są bardzo dobrym miejscem do mieszkania na terenie Radomska (max 3).

.....
11. Proszę o wskazanie miejsc, ulic lub obszarów, które są najgorszym miejscem do mieszkania na terenie Radomska (max 3).

.....
12. Czy ma Pani/Pan jakieś dodatkowe uwagi i propozycje?

Metryczka

Płeć:

- Mężczyzna
- Kobieta

Wiek w latach:

- poniżej 18 l.
- 18-25
- 26-35
- 36-50
- 51-65
- 66 lat i więcej

Wykształcenie:

- Wyższe
- Średnie
- Zawodowe
- Podstawowe/gimnazjalne
- Inne

Aktywność zawodowa:

- Uczę się/studiuję
- Jestem emerytem/rencistą
- Nie pracuję i nie poszukuję pracy
- Poszukuję pracy
- Prowadzę własny biznes
- Pracuję w sektorze publicznym
- Pracuję w sektorze prywatnym
- Prowadzę działalność społeczną
- Utrzymuję się z rolnictwa

Dziękujemy za udział w badaniu!